

PELASTUSOPISTO

2016

Asiantuntijaselvitys Pelastusopiston onnettomuuksien ehkäisyn opetuksen kehittämistarpeista

Jämsä Jani PeO

Onnettomuuksien ehkäisyn tiimi

18.5.2016

Onnettomuuksien ehkäisyn tiimi
Jani Jämsä 6.5.2016

SELVITYS

PELASTUSOPISTON ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISYN OPETUKSEN JA TÄYDENNYSKOULUTUKSEN KEHITTÄMISTARPEISTA 2016

Tämä selvitys on toteutettu Pelastusopiston onnettomuuksien ehkäisyn tiimin vetäjän, vanhempi opettaja Jani Jämsän YAMK-opinnäytetyönä. Kaikki kerätty ja selvityksen muotoon jalostettu tieto kehittämistarpeista perustuu pelastuslaitoksilta ja Pelastusopiston tärkeimmiltä koulutuksen yhteistyötahoilta kerättyyn aineistoon. Tietoa kerättiin useassa vaiheessa ja sitä jalostettiin seuraavalla tavalla:

Elokuussa 2015 toteutettiin Pelastusopiston onnettomuuksien ehkäisyn ammattiopetuksen ja täydennyskoulutuksen sisällöistä tuotetun ennakkomateriaalin pohjalta opetuksen kehittämiskysely. Kyselyn vastaukset on huomioitu pohjana tälle selvitykselle.

Lokakuussa 2015 pidettiin Pelastusopistolla 2-päiväinen OE-opetuksen kehittämisseminaari. Seminaarissa käytiin läpi Pelastusopiston onnettomuuksien ehkäisyn opetuksen sisältöä aihealueittain ja keskusteltiin kehittämistarpeista kyselyn vastauksen pohjalta. Jani Jämsä teki seminaarikeskusteluista yksityiskohtaiset muistiinpanot.

Seminaarin muistiinpanot kierrätettiin kommenteilla seminaarin osallistujilla vuodenvaihteessa 2015 – 2016 ja saadut kommentit huomioitiin muistiinpanoihin.

OE-tiimin opintojaksojen vastuopettajien kanssa käytiin kyselyn vastaukset, seminaarin muistiinpanot ja kehittämissuhteet aihealueittain läpi. Niiden mahdollisuuksia ja tarvittavia toimenpiteitä pohdittiin yhdessä lopulliseen selvitykseen. OE-tiimin täydennyskoulutuksen kehittämissuhteet ja koko selvityksen luonnos käytiin vielä koko tiiminä läpi 2.3.2016.

Suunnitelmaluonnos kierrätettiin kommentoitavana pelastuslaitoksilla ja muilla yhteistyötahoilla maaliskuussa 2016. Saadut lausunnot ja kommentit on huomioitu ja täsmennetty lopulliseen selvitykseen. Loppuvaiheessa tehtiin myös muutama avoin henkilökohtainen asiantuntijahaastattelu. Niiden kommentit on myös huomioitu lopulliseen selvitykseen.

Sisälllys

1.	YLEISTÄ ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISYN OPETUKSEN KEHITTÄMISESTÄ.....	3
2.	PELASTAJATUTKINNON ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISYN OPETUKSEN KEHITTÄMINEN	6
2.1.	RAKENNUSTEN TURVALLISUUS JA VALVONTA – OPINTOJAKSO 6,5OP (PELASTAJAT)	7
2.2.	TURVALLISUUSVIESTINTÄ – OPINTOJAKSO 3,5OP (PELASTAJAT)	11
3.	ALIPÄÄLLYSTÖTUTKINNON ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISYN OPETUKSEN KEHITTÄMINEN.....	15
3.1.	RISKIENHALLINTA JA VARAUTUMINEN – OPINTOJAKSO 3OP (ALIPÄÄLLYSTÖ).....	16
3.2.	RAKENNUSTEN PALOTURVALLISUUS – OPINTOJAKSO 5OP (ALIPÄÄLLYSTÖ)	17
3.3.	VALVONTA JA TURVALLISUUSVIESTINTÄ – OPINTOJAKSO 6OP (ALIPÄÄLLYSTÖ).....	19
4.	AMK-PALOPÄÄLLYSTÖTUTKINNON ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISYN OPETUKSEN KEHITTÄMINEN	26
4.1.	SISÄISEN TURVALLISUUDEN PERUSTEET – OPINTOJAKSO 3OP (AMK-PALOPÄÄLLYSTÖTUTKINTO)	27
4.2.	ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISYN PERUSTEET – OPINTOJAKSO 2OP (AMK-PALOPÄÄLLYSTÖTUTKINTO)	28
4.3.	RAKENNUSTEKNIikka – OPINTOJAKSO 2OP (AMK-PALOPÄÄLLYSTÖTUTKINTO)	29
4.4.	RAKENTEELLINEN PALOTURVALLISUUS – OPINTOJAKSO 6OP (AMK-PALOPÄÄLLYSTÖTUTKINTO)	31
4.5.	PALOTARKASTUKSEN PERUSTEET – OPINTOJAKSO 6OP (AMK-PALOPÄÄLLYSTÖTUTKINTO)	32
4.6.	TURVALLISUUSVIESTINTÄ – OPINTOJAKSO 6OP (AMK-PALOPÄÄLLYSTÖTUTKINTO)	36
4.7.	RISKIENHALLINTA – OPINTOJAKSO 5OP (AMK-PALOPÄÄLLYSTÖTUTKINTO)	39
4.8.	PALOTURVALLISUUSTEKNIKAN PERUSTEET – OPINTOJAKSO 5OP (AMK-PALOPÄÄLLYSTÖTUTKINTO).....	41
4.9.	PALOTEKNISET LAITTEISTOT – OPINTOJAKSO 3OP (AMK-PALOPÄÄLLYSTÖTUTKINTO)	43
4.10.	YMPÄRISTÖTURVALLISUUS – OPINTOJAKSO 2OP (AMK-PALOPÄÄLLYSTÖTUTKINTO, PAKOLLINEN OPINTO)	45
4.11.	PALONTUTKINTA – OPINTOJAKSO 2OP (AMK-PALOPÄÄLLYSTÖTUTKINTO)	46
4.12.	VALINNAISET JATKOKURSSIT (AMK-PALOPÄÄLLYSTÖTUTKINTO).....	49
4.13.	TURVALLISUUSJOHTAMINEN JA – SUUNNITTELU – OPINTOJAKSO 6OP (AMK-PALOPÄÄLLYSTÖTUTKINTO, VALINNAINEN)	50
4.14.	PALOTARKASTUKSEN JATKOKURSSI – OPINTOJAKSO 6OP (AMK-PALOPÄÄLLYSTÖTUTKINTO, VALINNAINEN).....	51
5.	ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISYN TÄYDENNYSKOULUTUKSEN KEHITTÄMINEN.....	52

1. YLEISTÄ ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISYN OPETUKSEN KEHITTÄMISESTÄ

Kehittämistarpeita kaikkeen Pelastusopiston onnettomuuksien ehkäisyn opetukseen liittyen:

Kaikissa onnettomuuksien ehkäisyn opinnoissa on tärkeää sisällön kehittyminen ja vaatimustason selkeä nosto pelastajakurssilta alipäällystökurssille ja edelleen Amk-päällystökurssille. Motivaatio oppimiseen, opiskeluun ja itsensä kehittämiseen pysyy yllä, kun seuraavalla tutkintotasolla saa aina jotain lisää. Tämä on huomioitava jatkossa kaikkien tutkintojen OPS:eja kehitettäessä ja myös TOTS-tasoilla.

Hyviä käytäntöjä ja malleja kannattaisi hakea jatkossa Pelastusopistolle esimerkiksi kansainvälisistä pelastusalan oppilaitoksista sekä kotimaisesta ja kansainvälisestä pelastustoimesta muutenkin. Tämä pätee oppimateriaaleihin, opetuksen sisältöön sekä opettajien osaamiseen. Varsinkin päällystöopiskelijoilta voi ja pitää vaatia kansainvälisen materiaalin käsittelyä. Etenkin päällystöopintojen suhteen on tärkeää muistaa korkeakoulumainen opiskelu: lähteiden ajantasaisuus, kansainvälisyys ja ennen kaikkea opettajien mahdollisuus kehittyä asiantuntijaksi tai mahdollisuus hyödyntää kansallista/kansainvälistä asiantuntijuutta opetuksen tukena.

Oppimateriaalin ajantasaisuus on erittäin tärkeää ja tästä on pidettävä jatkossakin huolta. Opetussuunnitelmissa, toteutussuunnitelmissa sekä opettajien puheissa ja opetustilanteissa tulee näkyä nykyaikaiset ja ajankohtaiset termit.

Kaikkien opintojen osalta toiveena olisi eri aihealueiden välinen luova synkronointi, ettei loke- roita ja asenneongelmia pääse syntymään. Kaikki tehtävät pelastustoimessa liittyvät kaikkeen. Esimerkiksi pelastajan täytyy ymmärtää ja tietää mm. onnettomuuksien ehkäisystä, pelastustoimen tehtäväkirjosta ja lakivaatimuksista, jotta hän voi huolehtia työhönsä kuuluvasta viestinnästä. Ja oman työturvallisuuden takia on ymmärrettävä ja osattava rakenteellisia paloturvallisuusasioita, jotta voi suoriutua turvallisesti sammutus- ja pelastustehtävistä.

Tärkeää on jatkossa säästöpainneiden vuoksi myös, että etenkin N-päällystökurssilaisilla säilyy riittävä määrä pelastustoiminnan opetusta, jotta valmiudet myös operatiivisiin tehtäviin saavutetaan.

Integrointi onnettomuuksien ehkäisyn ja pelastustoiminnan opintojen välillä on pelastajien lisäksi myös N-kurssilaisille erityisen tärkeää, jotta heille syntyy ymmärrys miten he esimerkiksi rakennuksiin liittyvillä lausunnoilla ja neuvonnalla valvontatehtävissä vaikuttavat tai mahdollistavat pelastajien työturvallisuuden ja vaikuttavat työtapojen valintaan sammutus- ja pelastustehtävissä. Tähän liittyen on oltava lisäksi riittävä määrä harjoitusalueella tapahtuvaa oppimista.

Pelastuslaitokset meinaavat nykyisin "hukkuu" erilaisiin kyselyihin kentällä, niitä tulee monelta taholta jatkuvasti. Välillä on vaan pakko jättää vastaamatta niihin. Välillä opiskelijoiden oppimistehtäviin liittyvät pyynnöt kuormittavat myös samalla tavalla. Seminaarissa läpi käyty ja yhdessä sovittu tavoite oli, että jatkossa opiskelijat tulisivat aina kun mahdollista konkreettisesti paikan päälle haastattelemaan ja tekemään havaintoja työtehtävistä. Nyt pelastuslaitoksilla tuntuu joskus, että he kirjoittavat sähköpostitse opiskelijoille "oppimistehtäviä valmiiksi".

Pelastuslaitokset eivät näe onnettomuuksien ehkäisyn opetukseen liittyviä oppimistehtäviä kuitenkaan huonoina ja tukevat kyllä niitä jatkossakin mielellään, kun vain toimintatapa on oikeanlainen. Sähköpostiviestintä kuormittaa tällä hetkellä pelastuslaitoksissa osaa henkilöstöstä kohtuuttomasti ja perustehtävistä irrallisiin kyselyihin vastaaminen ei ole aina prioriteetissa kovin korkealla.

Paras tapa jatkossa olisi, jos oppimistehtävät voisivat sijoittua pääosin harjoittelujaksojen yhteyteen tai sitten opiskelija varaisi ajan ja tulisi itse paikan päälle selvittämään asioita.

Harjoittelun merkitystä tulee jatkossa painottaa kaikissa tutkinnoissa myös onnettomuuksien ehkäisyn tehtävissä. Asioiden perusteet opitaan kyllä opintojaksoilla, mutta niitä oppii tekemään oikeasti vain harjoittelemalla. Harjoittelua tulisi lisätä nykyisestä määrästä.

Eriyisen tärkeää kaikessa onnettomuuksien ehkäisyn opetuksessa on jatkossa yrittää ennustaa tulevaisuutta. Esimerkiksi uudet riskit: ikäihmiset, maahanmuuttajat, uudet työtavat ja -välineet jne. Näitä on pyrittävä jatkossa ennakoimaan säännöllisesti ja huomioimaan OPS- ja TOTS-ta-soilla.

Amk-opinnäytetöiden ja Ap-kehittämishankkeiden hyödyntämistä pelastuslaitoksilla jatkossa on kehitettävä nykyistä enemmän pelastuslaitosten omissa projekteissa ja ”työvoiman testauksena” (joillakin pelastuslaitoksilla tämä toimii nyt jo hyvin, opiskelijalla on valmiina omaa laitosta kehitettävä hankeidea jo opiskelun alkaessa). Myös Theseus –opinnäytetyösivusto tulee saada pelastuslaitoksille nykyistä enemmän hyötykäyttöön. Samoin AP-kehittämishanketyöt tulisi saada johonkin sähköiseen jakeluun julkisesti (Moodle tai koulumaali)?

Kaikissa tutkinnoissa on ylläpidettävä jatkossakin ajatusta ja oikeaa asennetta onnettomuuksien ehkäisyn tehtävien järkevästä tekemisestä yhdessä valmiuden ylläpidon kanssa, valmiuden ehdoilla. Suurin osa onnettomuuksien ehkäisyn tehtävistä tehdään pelastuslaitoksilla jatkossakin operatiivisen henkilöstön voimin.

Kaikissa tutkinnoissa on pystyttävä ylläpitämään vähintään nykyinen taso paloteknisten laitteiden harjoituksia, mieluummin kehittämään niitä lisää. Näin kentällä päästäisiin pikkuhiljaa eroon ns. ”laitekammosta”.

Kaikissa tutkinnoissa tulee jatkossa lisätä ja painottaa pelastustoimen tietojärjestelmien (etenkin Pronto ja tulevaisuudessa Varanto) opetusta. Niiden käytön ja osaamisen tarve laajenee jatkuvasti jo nyt.

Turvallisuusviestinnän opetusta tulee varsinkin alipäällystö- ja päällystötutkinnoissa painottaa jatkossa nykyistä enemmän turvallisuusviestinnän toimintojen suunnitteluun ja johtamiseen sekä henkilöstön motivointiin näissä tehtävissä.

Tätä kehittämissuunnitelmaa tulee jatkossa tarkastella säännöllisesti ja päivittää tarvittaessa. Kehittämiselle tulee saada suunnitelmallinen jatkumo. Aika on herkkä muutoksille ja esim. pelastajatutkintoon ja muuhunkin opetukseen muun muassa tuleva sote-yhteistyö tuo todennäköisesti uusia osaamisvaatimuksia. Jatkossa tarvitaan reagoitiherkkyttä muutoksiin.

2. PELASTAJATUTKINNON ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISYN OPETUKSEN KEHITTÄMINEN

2.1. Rakennusten turvallisuus ja valvonta – opintojakso 6,5op (pelastajat)

OPS-ASIAT:

Nykyisin Pelastusopiston onnettomuuksien ehkäisyn opinnoissa on olemassa tietty, harkittu jatkumo pelastajakurssilta – alipäällystökurssille - ja edelleen Amk-palopäällystötutkintoon. Tämän jatkumon säilyttäminen ja edelleen kehittäminen tulevaisuudessa on äärimmäisen tärkeää. Jatkumo on tarpeellinen tämän tutkimuksen valossa jo pelastustoimen kentän vaatimien työtehtävien ja osaamisen kannalta. Mutta myös motivaatio oppimiseen, opiskeluun ja itsensä kehittämiseen pysyy yllä, kun seuraavalla tutkintotasolla saa aina jotain lisää. Tämä on huomioitava myös jatkossa pelastajatutkinnon OPS:ia kehitettäessä ja myös TOTS-tasolla rakennustekniikan, rakenteellisen paloturvallisuuden, paloteknisten laitteiden, valvonnan ja palontutkinnan opetuksessa.

Tulisiko tämän OE-opetuksen olla pelastajilla jopa laajempaakin? Koko pelastajatutkinnon opetuksen laajuussuhde, onko työtehtävien painottumisen kannalta kohdallaan nykyisin? Onnettomuuksien ehkäisyn opintoja on tutkinnon kokonaisuudesta vain 1:9 ja kentällä työtehtävien osuudet ovat päinvastoin? Tämä on tarkasteltava jatkossa OPS-tasolla.

SOTE-uudistuksen myötä pelastuslaitosten ohjausprosessi mahdollisesti muuttuu, jolloin jatkossa henkilöstöä pyritään varmasti käyttämään tehokkaammin eri työtehtäviin koko maassa. Pelastajien osaamista onnettomuuksien ehkäisyssä tarvitaan jatkossa jopa enemmän.

Myös uranäkemyksenkin kannalta palomiesten valvonnan ja palotarkastuksen opetus on säilytettävä. Lisäksi onnettomuuksien ehkäisyn tehtävien arvostus tulee myös tämän opetuksen kautta, senkin kannalta nämä asiat on opetettava pelastajille.

Myös vanhat rakenteet ja -rakennukset sekä niiden erityispiirteet ovat mukana opetuksessa jo nyt. Tätä pitäisi olla ehkä vielä nykyistäkin enemmän? Tämä vaatisi lisää tuntiresursseja jatkossa. Asiaa tarkasteltava OPS- ja TOTS-tasolla.

Voisivatko pelastustoimintaan liittyvät pelastajien tämän jakson asiat (rakennusten paloturvallisuus ja palontutkinta) olla jatkossa mukana ja osana pelastustoiminnan opintojaksoja? Esimerkiksi OE-opettajat integroitaisiin sopiviin pelastustoiminnan jaksoihin ja harjoitteisiin mukaan sovelletussa harjoitusvaiheessa? Tämä on tarkasteltava jatkossa OPS-tasolla.

Palontutkinnan näkökulma tulisi saada mukaan myös pelastajien normaaleihin (pelastustoiminnan opetuksen) sovellettuihin harjoituksiin, jotta tulee huomioitua jälkiraivaus, oman toiminnan kehittäminen yms. osana pelastustoimintaa. Tästä on vietävä viestiä ja tietoa pelastustoiminnan opetukseen ja tämän kehittämistä on tarkasteltava OPS-tasolla (OPS-integroinnit -> loppuharjoitus -> tiimien välinen yhteistyö).

Myös yhteiset sovelletut harjoitukset pelastajat-alipäällystö-päällystö olisivat tämän kannalta erittäin tärkeitä ("entisaikojen" loppusodan malliin), ja niihin mukaan myös palontutkinta. Tarkasteltava jatkossa OPS-tasolla OPS:ien integroinnin kautta.

Onko pelastajien palontutkinnan oikea paikka edes Rakennusten turvallisuus ja valvonta – opintojaksossa, vai pitäisikö sen olla mukana osana sammutus- ja pelastustoiminnan soveltavia opintojaksosia? Toisaalta palontutkinta on myös tärkeä osa onnettomuuksien ehkäisytyötä? Asia on tarkasteltava OPS-tasolla ja opettajaresurssien ristiin käytön kannalta? Nykyresursseilla ja toteutustavoilla palontutkinnan opetus integroituu valvonnan lisäksi enemmänkin turvallisuusviestinnän opetukseen.

Pelastajien tuntimäärä on kuitenkin edelleen liian pieni, jotta saavutettaisiin riittävä taso palontutkinnan ymmärtämisessä kokonaisuutena ja mihin kaikkeen se vaikuttaa. Vaatisi lisää tuntikehystä jatkossa RAKTU-jaksossa. Tämä asia on tarkasteltava TOTS-tasolla tuntijaon suhteutuksessa ja myös OPS-tasolla kokonaisuutena.

Sähkö- ja automaatiotekniikan perusteita ja perusasioita tulisi saada jatkossa mukaan myös pelastajien opetukseen. Huomioidaan jatkossa TOTS-asiana, mutta kovin suuri laajuus vaatisi lisää tuntikehystä. Tämä on tarkasteltava myös OPS-tasolla.

Palotarkastuksen koko ”hallinnollinen” prosessi on saatava vielä painavammin esille opetuksessa, vaikka sitä on tietoisesti Pelastusopistolla jo painotettukin parin vuoden ajan. Huomioitava TOTS-asiana entistä painokkaammin ja vaatii lisäksi TOTS-/OPS-integrointia (hallinto-valvonnan opetus).

Pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisytyöhön liittyvien tietojärjestelmien (tulevaisuudessa Varanto) opetusta on lisättävä jatkossa myös pelastajille.

Pelastajien RAKTU-paketti on hyvä, ei pysty ainakaan vähentämään.

Seminaarissa keskusteltiin pelastajien mahdollisista omatoimisista palotarkastusharjoitteista tulevaisuudessa. Pelastajilla ei ole yleensä olemassa ”valmista kytköstä” pelastuslaitokseen, joten saako mahdollisuuksia tehdä omatoimista palotarkastusharjoittelua / -seurantaa? Pääseekö helposti mukaan pelastuslaitosten palotarkastajien matkaan? Sovittiin seuraava menettelytapa: yhteys suoraan riskienhallintapäällikköön tai johtavaan palotarkastajaan ja sieltä kautta eteenpäin. Näin toimimalla onnistuu varmasti myös jatkossa.

Todettiin kuitenkin, että tämä on sen tason asia, josta Pelastusopiston kannattaisi tehdä jatkossa joka tapauksessa sopimus pelastuslaitosten kanssa ja samaan sopimukseen mukaan pelastajien lisäksi myös N-kurssien palotarkastusharjoittelu. Tämä on hoidettava osana OPS-kehittämistyötä jatkossa.

TOTS-ASIAT:

Rakennustekniikan ja rakenteellisen paloturvallisuuden opetus, pelastajat:

Rakennuslupamenettely on jatkossakin tarpeen opettaa pelastajille, tarvitsevat tiedon kuitenkin esim. turvallisuusviestintä- ja palotarkastustyön kannalta.

Pelastajaopiskelijoiden kiinnostus ja motivaatio tähän aihealueeseen on Pelastusopistolla haettu jo tähän saakka ja haettava edelleen jatkossakin pelastustoiminnan ja pelastajien työturvallisuuden kautta.

Ns. operatiiviset palotarkastukset otettava jatkossa painotetummin mukaan sisältöön (on jo nyt TOTS-sisällössä pelastajilla, mutta painotetaan enemmän).

Myös pelastajilla on tärkeää olla jatkossakin perustiedot pelastuslaista, onnettomuuksien ehkäisystä ja rakenteellisista vaatimuksista, jotta he voivat vastata kansalaisten kysymyksiin. Jokainen työntekijä edustaa pelastuslaitosta ja pelastustoimea ja kysymyksiä paloturvallisuusasioihin tulee eteen lisäksi myös vapaa-ajalla.

Myös vanhat rakenteet ja -rakennukset sekä niiden erityispiirteet ovat mukana opetuksessa jo nyt. Tätä pitäisi olla ehkä vielä nykyistekin enemmän? Tämä vaatisi lisää tuntiresursseja jatkossa. Asiaa tarkasteltava OPS- ja TOTS-tasolla.

Väestönsuoja-opetus pelastajille on säilytettävä jatkossakin vähintään nykytasolla, he joutuvat työtehtävissään avustamaan mahdollisessa väestönsuojien käyttökuntoon laitossa valmiuden kohoittamisvaiheessa ja tarvitsevat ko. tietoa myös koulutustehtävissään. Ja väestönsuoja-asiat ovat myös osa kansalaistaitoja jotka pelastajan on tiedettävä.

Rakennuspiirustusten opetus on säilytettävä myös vähintään nykytasolla. Tätä taitoa pelastajat tarvitsevat esimerkiksi pelastustoiminnassa paikantamiskaavioiden ja kohdekorttien tulkitsemiseen.

Maakaasulaitteet tulisi jatkossa käydä myös läpi perustasolla myös pelastajien opetuksessa. Huomioidaan jatkossa TOTS:issa osana lämmitysjärjestelmien toiminnan läpikäyntiä.

Sähkö- ja automaatiotekniikan perusteita ja perusasioita sekä muut turvallisuutta parantavat laitteet tulisi saada jatkossa mukaan myös pelastajien opetukseen. Huomioidaan jatkossa TOTS-asiana, mutta kovin suuri laajuus vaatisi lisää tuntikehystä. Tätä on tarkasteltava myös OPS-tasolla jatkossa.

Paloteknisten laitteiden opetus, pelastajat:

Erheelliset paloilmoitukset ja niihin vaikuttaminen on pidettävä jatkossakin mukana opetuksessa neuvonnan ja opastuksen näkökulmasta. Sitä on edelleen painotettava ja täsmennettävä toteutussuunnitelmassa.

Pelastajan (osaltaan myös alipäällystö ja päällystö) tulee ymmärtää miten teknologian lisääntyminen vaikuttaa muihin turvallisuustekniikan asioihin. Yleensä teknisten laitteiden määrän lisääntyminen tarkoittaa esimerkiksi suurempia palo-osastokokoja tms. Eli miten nämä seikat tulee huomioida pelastustoiminnan johtamisessa, pelastustoiminnassa, sammutus- ja pelastustaktiikoiden valinnassa, työvälineiden ja -tapojen muuttamisessa? Tätä näkökulmaa on painotettava kaikissa laiteopetuksen toteutussuunnitelmissa jatkossa.

Muuten pelastajien laiteopetuksen nykytaso on hyvä ja se tulee säilyttää.

Valvonnan ja palotarkastuksen opetus, pelastajat:

Asuinympäristön turvallisuus ja sen tarkastaminen on edelleen oltava painopisteenä pelastajien opetuksessa jatkossakin. Pelastajat käyvät edelleen useilla pelastuslaitoksilla palotarkastuksilla

pienkohteissa (asuinrakennukset ja muut pienkohteet), joten osaamista tarvitaan jatkossakin. Toisin alueellisia eroja on paljon, miten pelastuslaitokset käyttävät pelastajia palotarkastuksessa.

Ikääntyvien ihmisten turvallisuus on otettava painokkaammin esille pelastajien valvonnan opetuksessa. Tämä huomioidaan jatkossa painokkaammin toteutussuunnitelmassa.

Palotarkastuksen koko "hallinnollinen" prosessi on saatava vielä painavammin esille opetuksessa, vaikka sitä on tietoisesti Pelastusopistolla jo painotettukin parin vuoden ajan. Huomioitava TOTS-asiana entistä painokkaammin ja vaatii lisäksi TOTS-/OPS-integrointia (hallinto-valvonnan opetus).

Oma- ja omavalvonta ei poista palomiesten tarvetta palotarkastukselle jatkossakaan, joten fokus on säilytettävä edelleen pienkohteiden tarkastuksessa omavalvonnan tukena. Oma- ja omavalvonta jopa lisää palomiesten osaamistarvetta. Omavalvonnan tukena he menevät tekemään esimerkiksi jälkikarkastuksia, jolloin on osattava asioita oikeasti ja jopa paremmin.

Neuvonta- ja opastusnäkökulma on oltava jatkossakin painopisteenä pelastajien valvonnan ja palotarkastuksen opetuksessa. Myös turvallisuusviestinnässä ja -koulutuksessa tarvitaan edelleenkin tätä palotarkastustietoa, joten sen on oltava mukana pelastajien opetuksessa.

Pienten ns. erityiskohteiden palotarkastus on pidettävä myös mukana pelastajien opetuksessa. Tätä ei saa jättää pelkäämään täydennyskoulutuksen varaan, koska alueellisia eroja pelastajien käytössä on paljon. Osalla pelastuslaitosalueista palomiehet tekevät palotarkastuksia myös näissä kohteissa. Lisäksi tämä opetus tukee myös näiden asioiden ymmärtämistä osana pelastustoimintaa.

Kokonaiskuva pelastuslaitoksen valvontatoiminnasta on käytävä läpi opetuksessa.

Aluevalvonta on yhtenä mahdollisuutena osa tulevaisuuden valvontatoimintaa pelastajilla. Huomioidaan jatkossa toteutussuunnitelmassa ja otetaan mukaan opetukseen.

Öljylämmitysasiat on pidettävä vielä toistaiseksi toteutuksessa mukana, koska öljylämmityskiinteistöjä on vielä paljon ja niiden väheneminen näyttää tasoittuvan.

Valvontatehtävien työturvallisuus ja uhkatilanteet palotarkastuksella tulee saada mukaan opetukseen, nykyisessä toteutuksessa näitä asioita on tosi vähän. Huomioitava OPS- ja TOTS-tasolla jatkossa.

Palontutkinnan opetus, pelastajat:

Pelastajien palontutkinnan opetuksen ja harjoitteiden taso on hyvä jo nykyisin, tämä taso on pyrittävä säilyttämään jatkossakin.

Varsinkin harjoitteet ovat pelastajilla hyviä (havainnointi, arvio, lämpökameran käyttö, valokuvaaminen), ne on säilytettävä.

Todistajavastuu oikeudessa on käytävä läpi myös pelastajille, kuuluu virkatehtäviin. Huomioidaan ja painotetaan toteutussuunnitelmassa jatkossa.

Pelastajille on käytävä läpi, että myös pelastustoiminnan onnistumista yms. tutkitaan työturvallisuuden ja toiminnan kehittämisen näkökulmasta nykyisin, jotta ymmärtävät ko. tutkimuksen tarpeen. Tämä on mukana jo nykyisinkin opetuksessa, mutta painotetaan jatkossa.

Pelastajille on opetettava myös se, miten palontutkinnassa saatua tietoa voidaan käyttää ja käytetään hyväksi kentällä, mihin sillä voi vaikuttaa (onnettomuuksien ehkäisyn tehostaminen, rakennustekniikan kehittäminen, muun tekniikan kehitys, oman pelastustoiminnan kehittäminen jne.). Tätä opetetaan jo nyt, mutta painotettava enemmän ja huomioitava OE-tiimin toteutussuunnitelmien integroinnissa (RAKTU-TUVI) paremmin jatkossa.

Muuttuvien ajan trendien seuraaminen palontutkintaharjoitusten caseissa täytyy saada mukaan harjoitteisiin (esimerkiksi ikäihmisten kotona sattuvat palot, sähköisten apuvälineiden palot, ns. keräilykämpät, "nistiasunnot" yms.). Tämä vaatisi enemmän resursseja jatkossa ja pysyvämmän palontutkinnan demotilan? Palotalon 3.krs:n mahdollisuudet tämän kannalta on selviteltävä jatkossa.

Voisiko TOTS:issa olla omana otsikkona "Toiminta palopaikalla palontutkintaa edistävällä tavalla"? Huomioidaan jatkossa, tarkennetaan ja painotetaan TOTS:issa.

Erheelliset paloilmoitinkeikat ja palovaroittimien tarkastus-/varmistustehtävät käytävä myös palontutkinnan opetuksessa läpi, näistä on saatava tietoa kentällä operatiiviselta henkilöstöltä laitoksen palontutkijoille ja OE-henkilöstölle. Sitä kautta saadaan signaaleja mahdollisista riskiasunnoista ja – kohteista. Tämä on huomioitava jatkossa painokkaammin toteutuksessa ja on myös TOTS:ien integrointiasia (palotekniset laitteet-palontutkinta). Jatkossa tämä on huomioitava myös Varanto –tietojärjestelmän opetuksessa, järjestelmä mahdollistaa palotarkastajan "muistuttamisen" suoraan järjestelmän kautta ko. tilanteissa.

Kentällä todellisia rakennuspalotilanteita yhtä miestä kohti tulee vähän, jolloin asiat ehtivät unohtua vaikka opetus onkin hyvää. Tarvitaan kertaus- ja täydennyskoulutusta palomiehille palontutkinnan huomioimisesta pelastustoiminnassa. Tämä otetaan mukaan jatkossa OE-täydennyskoulutuksen kehittämiseen.

Ihmisen toiminnan tutkiminen, ihminen onnettomuuksien takana on oltava mukana opetuksessa. On jo nytkin mukana, mutta painotetaan jatkossa TOTS:issa.

2.2. Turvallisuusviestintä – opintojakso 3,5op (pelastajat)

Yleistä Pelastusopiston turvallisuusviestinnän opetuksesta:

Onko turvallisuusviestinnän opetuksen arvostus Pelastusopistolla laskenut? Se ei saa laskea, koska se on pelastuslaitoksilla yksi keskeisimmistä ja painokkaimmista työtehtävistä?

Turvallisuusviestinnän opetusta pitäisi saada tuotua vielä lähemmäs tämän päivän toimintaa ja sen vaatimuksia pelastuslaitoksissa tietojen, taitojen ja ymmärryksen osalta – voisiko olla mahdollista esim. työelämäkiertojakso ko. aihetta opettaville opettajille pelastuslaitoksilla? Tämän mahdollisuus esim. vuoden 2017 aikana on otettava tarkasteluun?

Oppimateriaalien ajantasaisuus ja oikeat, kentällä käytössä olevat termit ovat tärkeitä. Nämä on huomioitava OPS:seissa ja TOTS:seissa. Ajankohtaista opetusmateriaalia voisi katsoa myös poikittieteellisesti, esim. kasvatus/käyttätymistieteellisistä tiedekunnista?

Turvallisuusviestinnän strategisten tavoitteiden ymmärtäminen on kaikille kursseille tärkeää, eli ymmärtää miksi tätä työtä tehdään: turvallisuusviestintä, onnettomuuksien ehkäiseminen, kuntalaisten valmiuksien parantaminen ja viranomainen tutuksi myönteisellä tavalla. Pelastuslaitokset palvelevat kuntalaisia, he maksavat pelastuslaitosten palkat ja työvälineet ja kiinteistöt, joten kannattaa pitää tästä asiakassuhteesta hyvää huolta. Lisäksi ammattitilpeys, oman alan ja osaamisen esittely tukevat tätä näkökulmaa. Tämä näkökulma on pidettävä mukana kaikessa turvallisuusviestinnän opetuksessa.

Tärkeää saada jo opetuksessa käsitys erilaisista kohderyhmistä ja valmiuksia kohdata näitä erilaisia ryhmiä sekä valmiuksia kohdentaa viesti oikein: miten kohdata ihmiset, vuorovaikutus, esim. lapselle lapsen tasoisesti asiat, oman työn ja työvälineiden esittely, hoito/opetushenkilöstön vastuu muista ihmisistä ja heidän turvallisuudesta. Tätä näkökulmaa on mukana TOTS:seissa jo nyt, mutta painotettava jatkossa.

Selkokielineen viestintä on erityisen tärkeää maahanmuuttajien ja muidenkin kohderyhmien kanssa. Tärkeää olisi osata käyttää selkokieltä, ei jäykkää viranomaiskieltä ja oikeita termejä kaikessa viestinnässä. Tätäkin on painotettava kaikissa TOTS:eissa, mutta vaatii lisää tuntimäärää lähes kaikilla tasoilla jatkossa? Tarkasteltava OPS-asiana ja yhdessä NouHätä-asian kanssa?

Sosiaalinen media ja sen hyödyntäminen TUVI-toiminnoissa on saatava vahvemmin mukaan kaikilla tasoilla Pelastusopiston TUVI-opetukseen. Sosiaalisen median osaaminen ja työkalut ovat erityisen tärkeitä turvallisuusviestinnän ja jatkossa myös kriisiviestinnän työkaluja. Niihin pitää tarjota perustietämystä ja osaamista. Pelastusalalla on ollut kaikkien toimijoiden yhteinen Pelastustoimi sosiaaliseen mediaan- hanke ja kentällä somessa ollaan nyt koko pelastustoimen voimin. Some on siis jo nyt virallisesti osa pelastuslaitosten turvallisuusviestintätyötä. Henkilöstön some- taidot ja -tiedot ovat tärkeitä niin työ- kuin yksityisroolissa. Tämä on huomioitava jatkossa painokkaammin ja on jo nyt kehittymässä mm. Pelastusopiston vetämän SoMe-hankkeen myötä, jossa TUVI-opettaja mukana.

Turvallisuusviestinnän opinnoissa tulee esitellä myös valtakunnallisen kumppanuusverkoston tuvi-työryhmän tekemä tuvi-vuosikello. Eli kentällä sovitut ja painotettavat keskeisimmät tuvi- teemat vuoden aikana pelastusalalla. Tämä on mukana jo nykyisinkin TOTS:eissa, mutta painote- taan jatkossa.

Pelastusopistolta ei ole jäsentä kumppanuusverkoston tuvi-työryhmässä? Tämä on merkittävä puute, koska ko. työryhmä on se joka sopii linjauksia ja luotsaa suuntaa pelastuslaitosten TUVI- työlle jatkossa. Tässä pitää pystyä olemaan mukana, jotta Pelastusopiston opetus ei putoa pelastuslaitosten kelkasta? (Esim. SPPL:n opetustoimen foorumin palkinto -> ei Pelastusopiston edus- taja jakamassa?)

Turvallisuusviestinnän ja kouluttaja/viestintätaitojen osaaminen liittyvät oleellisesti toisiinsa ja näiden opintojaksojen kesken pitäisi olla selkeämpää yhteistyötä kaikissa tutkinnoissa. Turvallisuusviestinnässä tarvitaan viestintäosaamista sekä ennen kaikkea kouluttajaosaamista. Yksi tärkeä osaamisalue on aikuiskasvatukseen liittyvät haasteet, miten saamme aikuisen ihmisen muuttamaan ajatteluaan/käytöstään turvallisemmaksi? Lapset ovat tässä suhteessa helpommin tavoitettava kohderyhmä, varsinkin kun palomiesten ja paloautojen kiinnostavuus on ihailtavan suurta

heidän joukossaan. Tämä vaatii jatkossa laajempaa integrointia ja tarkastelua koulutustaidon, opetusopin ja turvallisuusviestinnän kesken kaikissa tutkinnoissa.

Sidosryhmäyhteistyö on saatava painotetummin mukaan tuvi-opetukseen: turvallisuusviestintää tehdään laajalla kentällä, tämän asian ymmärtäminen on kaikille opiskelijoille tärkeää. Roolien ymmärtäminen, eli mistä asioista viestimisen vastuu ja koordinointi kuuluu kenellekin ja mistä asioista voidaan viestiä yhdessä. (SM, SPEK + pelastusalan liitot, SPPL, SSPL, Poliisi, TUKES, PV, MPK ry, Liikenneturva, THL, SPR, SUH, media... yms.).

OPS-ASIAT:

Nykyisin Pelastusopiston onnettomuuksien ehkäisyn opinnoissa on olemassa tietty, harkittu jatkumo pelastajakursilta – alipäälystökursseille - ja edelleen Amk-palopäälystötutkintoon. Tämän jatkumon säilyttäminen ja edelleen kehittäminen tulevaisuudessa on äärimmäisen tärkeää. Jatkumo on tarpeellinen tämän tutkimuksen valossa jo pelastustoimen kentän vaatimien työtehtävien ja osaamisen kannalta. Mutta myös motivaatio oppimiseen, opiskeluun ja itsensä kehittämiseen pysyy yllä, kun seuraavalla tutkintotasolla saa aina jotain lisää. Tämä on huomioitava myös jatkossa pelastajatutkinnon OPS:ia kehitettäessä ja myös TOTS-tasolla turvallisuusviestinnän opinnoissa.

Osittain vanhentuneet termit ja kirjallisuus on uudistettava turvallisuusviestinnän OPS:issa, TOTS:issa ja opetuksessa kentällä käytössä olevien nykyisten mukaiseksi. Voisiko tähän suunnitella jatkossa esim. PSR-rahoitteisen hankkeen jossa tuotettaisiin ”käsikirja pelastajan turvallisuusviestintään”?

(Turvallisuus)viestintä on osa työtehtäviä jo työopimuslakien perusteellakin. Jokainen työntekijä vastaa hyvästä asiakaspalveluviestinnästä ja tästä on kyse niin turvallisuusviestinnässä erilaisten kohderyhmien kanssa, kuin esim. valvonnan tai pelastustehtävän yhteydessä annattavassa neuvonnassa (esim. päivystävä palotarkastaja on hyvinkin konkreettinen esimerkki hyvän asiakasviestinnän vastuuhenkilöstä). Tämä on pidettävä mielessä turvallisuusviestinnän opetusta kehitettäessä.

Pelastuslaitoksen turvallisuusviestinnän asemointi osana koko pelastusalan turvallisuusviestintää ja koko (muidenkin toimijoiden) turvallisuusviestintää pidettävä mukana myös pelastajien OPS:issa jatkossakin. Pelastuslaitos ei tee turvallisuustyötä yksin vaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Tämä on mukana nykyisin, mutta pyritään vielä korostamaan jatkossa.

Turvallisuusviestinnän näkyminen myös pelastustoiminnassa on saatava esille opetukseen. Tämä vaatii jatkossa integrointia jo OPS-tasolla turvallisuusviestinnän ja pelastustoiminnan opetuksen kesken. Tähän liittyy myös pelastustoimen julkikuvan rakentaminen osana pelastustoiminnan opetusta, tämäkin tulee huomioida jatkossa OPS:eja integroitaessa.

Ihmisen kohtaaminen myös läpileikkaavana aiheena mukaan kaikkeen pelastajien opetukseen: turvallisuusviestintä - valvonta – ensihoito – pelastustoiminta. Tämä on huomioitava myös jatkossa jo OPS-tasolla opintojaksosten tavoitteissa ja kuvauksissa.

Pelastajilla ei ole varsinaista kouluttajakoulutusta/opetusoppia missään muualla kuin tässä turvallisuusviestinnän opintojaksossa? Tätä pitäisi olla ehdottomasti enemmän? Asia harkittava ja suunniteltava OPS-tasolla, mihin tätä voisi pelastajilla lisätä?

Maahanmuuttajat, erilaisten kulttuurien ymmärtäminen ja muidenkin erityisryhmien koulutus on huomioitava osittain uutenakin painopisteenä esille opetukseen, vaikuttaa tulevaisuudessa kaikkien pelastustoimen toimintaan ja korostuu varsinkin turvallisuusviestinnässä. Tämä on huomioitava jatkossa TOTS-tasolla, mutta vaatii lisää tunteja jo OPS-tasolla.

Pelastajan koulutuksen alkuvaiheeseen tulisi saada erillinen jakso: kansalaisen turvallisuuden perustaidot ja perehdytys pelastustoimeen (voisiko tämä olla perustaitojakso, lisenssi ennen oppilaspuvun kantamista). Tämä tulee harkita ja suunnitella jatkossa OPS-tasolla?

Onko sopimuspalokuntatoiminnan ja koulutusjärjestelmän läpikäynti turvallisuusviestinnän opintojakson asiaa vai pitäisikö olla jossain muualla tai läpileikkauksena kaikissa Pelastusopiston opetusaiheissa, myös pelastustoiminnassa? Suurin osa Suomen pinta-alasta on hoidettu sopimuspalokuntatoiminnan voimin, joten sopimuspalokuntajärjestelmä on oltava kunnolla esillä läpileikkaavana aiheena kaikessa Pelastusopiston opetuksessa. Tämä on harkittava jatkossa OPS-tasolla uudelleen? Aihe vie nyt aikaa turvallisuusviestinnästä pelastajilla 4h? Sopimuspalokuntatoiminnan ja sen koulutusjärjestelmän esittely pitäisi olla heti pelastajaopintojen alkuvaiheessa ja jopa omana aihealueenaan?

Onko Pelastusopiston isojen tapahtumien (avoimet ovet, NouHätä yms.) oltava opiskelijoiden turvallisuusviestinnän harjoituksia, vai voisiko niihin olla oma "erillisresurssi"? Nämä ovat kyllä hyviä harjoituksia opiskelijoille, mutta vievät kohtuuttomasti turvallisuusviestinnän opintojaksojen vähäistä tuntikehystä, koska ne on laskettava opiskelijan työksi TOTS:issa? Tämä asia on harkittava osana OPS-uudistuksia koko Pelastusopiston tasolla?

TOTS-ASIAT:

Pelastajille etenkin on tärkeää muodostaa käsitys, ettei turvallisuusviestintä ole mitään ihmeellistä ja hankalaa. Siinä on kyse ihmisten arkisesta kohtaamisesta: Small talkista, miten ottaa esimerkiksi ensimmäinen kontakti esimerkiksi yleisötilaisuudessa pelastusajoneuvoa esitellessä. Tämä on huomioitu jo nykyisinkin pelastajien opetuksessa, mutta muistettava myös jatkossa kun sisältöä kehitetään.

Turvallisuusviestinnän tiedotteiden laatiminen on tärkeää myös pelastajille, esimerkiksi pienille paikkakunnille sijoittuvat tarvitsevat tätä osaamista ja tulevaisuutta ajatellen myös muut, kun työtehtäviä pyritään laajentamaan. Tämä on pidettävä mukana TOTS:issa myös jatkossa.

Maahanmuuttajat, erilaisten kulttuurien ymmärtäminen ja muidenkin erityisryhmien koulutus on huomioitava osittain uutenakin painopisteenä esille opetukseen, vaikuttaa tulevaisuudessa kaikkien pelastustoimen toimintaan ja korostuu varsinkin turvallisuusviestinnässä. Tämä on huomioitava jatkossa TOTS-tasolla, mutta vaatii lisää tunteja jo OPS-tasolla.

PRONTO-turvallisuusviestintäselosteiden (jatkossa Varanto) täyttö pitää olla mukana myös tulevaisuudessa pelastajienkin opetuksessa. Tämä on erittäin tärkeä juttu, pelastajat täyttävät itse selosteet myös kentällä. Tähän tarvittaisiin jatkossa tunteja lisää, mutta niitä voisi saada esim. sopimuspalokunta-asiasta, jos se saataisiin siirrettyä johonkin muuhun kokonaisuuteen?

3. ALIPÄÄLLYSTÖTUTKINNON ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISYN OPETUKSEN KEHITTÄMINEN

3.1. Riskienhallinta ja varautuminen – opintojakso 3op (alipääallystö)

OPS-ASIAT:

Nykyisin Pelastusopiston onnettomuuksien ehkäisyn opinnoissa on olemassa tietty, harkittu jatkumo pelastajakurssilta – alipääallystökurssille - ja edelleen Amk-palopääallystötutkintoon. Tämän jatkumon säilyttäminen ja edelleen kehittäminen tulevaisuudessa on äärimmäisen tärkeää. Jatkumo on tarpeellinen tämän tutkimuksen valossa jo pelastustoimen kentän vaatimien työtehtävien ja osaamisen kannalta. Mutta myös motivaatio oppimiseen, opiskeluun ja itsensä kehittämiseen pysyy yllä, kun seuraavalla tutkintotasolla saa aina jotain lisää. Tämä on huomioitava myös jatkossa alipääallystötutkinnon OPS:ia kehitettäessä ja myös TOTS-tasolla riskienhallinnankin opinnoissa alipääallystö – pääallystö välillä.

Dokumentointi, tietojen hallinta ja tietojärjestelmien käyttö painottuu myös alipääallystöllä etenkin tulevaisuudessa, joten tämän tulee painottua myös opinnoissa jatkossa. Pelastustoimen tietojärjestelmien käyttö olisi jatkossa järkevämpi olla mukana aina sopivan aihealueen yhteydessä. Perusopetus tietojärjestelmästä olisi ensin omana opintojaksona, sitten syvempi täyttö ja käyttö ko. aihealueen yhteydessä. Tämä on huomioitava OPS:eissa ja TOTS:eissa erityisesti jatkossa, kun varanto saadaan käyttöön. Tietojärjestelmien perusteet käytäisiin ensin läpi omalla opintojaksolla, jotta ei vie riskienhallinnan tunteja. Sen jälkeen riskienhallinnassa käytäisiin läpi tietojärjestelmien hyödyntämismahdollisuudet ja sitten tietojärjestelmien syvempi käyttö kunkin aihealueen yhteydessä.

Myös moduulijattelu voisi olla mukana tietojärjestelmien oppimisessa (esim. Koulumaali-alustan pilottijaksojen tapaan). Eli olisi suoritettava ensin tietty perusmoduuli ennen kuin saa lissenssin/oikeudet käyttää oikeaa sovellusta ja harjoitella syvemmin. Tätä kannattaa harkita tulevaisuudessa yhtenä mahdollisuutena alipääallystön monimuoto-opetuksessa.

TOTS-ASIAT:

PRONTO-opetus (tulevaisuudessa Varanto) tärkeää pitää mukana tällä opintojaksolla myös jatkossa, jotta tärkeimmät täyttäjät (alipääallystö) motivoituvat täyttämään sitä hyvin, kun näkevät millaista tietoa sieltä on saatavissa ulos ja millä tarkkuudella.

Pelastustoimen tietojärjestelmien käyttö olisi jatkossa järkevämpi olla mukana aina sopivan aihealueen yhteydessä. Perusopetus tietojärjestelmästä olisi ensin omana opintojaksona ja sitten syvempi täyttö ja käyttö ko. aihealueen yhteydessä. Tämä on huomioitava OPS:eissa ja TOTS:eissa erityisesti jatkossa, kun varanto saadaan käyttöön. Tietojärjestelmien perusteet käytäisiin ensin läpi omalla opintojaksolla, jotta ei vie riskienhallinnan tunteja. Sen jälkeen riskienhallinnassa käytäisiin läpi tietojärjestelmien hyödyntämismahdollisuudet ja sitten tietojärjestelmien syvempi käyttö kunkin aihealueen yhteydessä. Varanto-tietojärjestelmään suunnitellut tulevat osa-alueet esille opetukseen aihealueittain, sopivien substanssiopintojaksojen yhteyteen.

Tietojärjestelmien käytön opetus on erittäin hyvin mahdollista ja järkevää myös verkko-opetuksena, tämä on myös suositeltavaa jatkossa (esim. Koulumaali-alustan avulla, kun se saadaan valmiiksi). Tämä kannattaa huomioida jatkossa TOTS:eja kehitettäessä.

Myös moduulijattelu voisi olla mukana tietojärjestelmien oppimisessa (esim. Koulumaali-alustan pilottijaksojen tapaan). Eli olisi suoritettava ensin tietty perusmoduuli ennen kuin saa lisenssin/oikeudet käyttää oikeaa sovellusta ja harjoitella syvemmin. Tätä kannattaa harkita tulevaisuudessa yhtenä mahdollisuutena alipäällystön monimuoto-opetuksessa.

Painopiste opetuksessa jatkossa sellaisiin tietojärjestelmiin, jotka painottuvat työssä. Esimerkiksi MapInfon osalta riittää alipäällystölle esimerkinomainen käyttö ja näyttö, järjestelmää ei tarvitse osata itse käyttää alusta loppuun. Tämä on AP-opetuksen nykyinenkin taso, eli tämä säilytetään.

Varautumisen ja valmiussuunnittelun perusteet on oltava mukana myös jatkossa alipäällystön opetuksessa, koska tutkinnolla tähdätään myös pienen asemavastaavan rooliin. Tässä nykyinen taso säilytetään, mutta huomioidaan alipäällystön mahdollinen rooli, eli perusteet ko. asioista on riittävä taso.

Palontutkinnasta saatujen tietojen hyödyntäminen riskienhallinnan kohdentamisessa on painotettava ja huomioitava jatkossa enemmän riskienhallinnan TOTS:issa. Lisäksi painotetaan ajatusmaailmassa tulevaisuudessa suuntaamista palontutkinnasta -> onnettomuustutkintaan.

3.2. Rakennusten paloturvallisuus – opintopakso 5op (alipäällystö)

OPS-ASIAT:

Nykyisin Pelastusopiston onnettomuuksien ehkäisyn opinnoissa on olemassa tietty, harkittu jatkumo pelastajakurssilta – alipäällystökurssille - ja edelleen Amk-palopäällystötutkintoon. Tämän jatkumon säilyttäminen ja edelleen kehittäminen tulevaisuudessa on äärimmäisen tärkeää. Jatkumo on tarpeellinen tämän tutkimuksen valossa jo pelastustoimen kentän vaatimien työtehtävien ja osaamisen kannalta. Mutta myös motivaatio oppimiseen, opiskeluun ja itsensä kehittämiseen pysyy yllä, kun seuraavalla tutkintotasolla saa aina jotain lisää. Tämä on huomioitava myös jatkossa alipäällystötutkinnon OPS:ia kehitettäessä ja myös TOTS-tasolla rakennustekniikan, rakenteellisen paloturvallisuuden ja paloteknisten laitteiden opinnoissa.

Samassa paketissa on "360 asteen tavoitteet" alipäällystölle (operatiivinen työvuoro esimies, pienen aseman vastaava ja henkilöstöjohtaja). Tämä on jo nykyisen OPS:in tavoite, mutta todella vaativa tavoite, onnistuuko nykyisellä OPS:illa? Tarkasteltava OPS-asiana?

Miten uusi, tuore ja motivoitunut alipäällystötutkinnon suorittanut saa "vanhan koulukunnan työntekijät" työvuorossaan kääntymään uusiin ajatuksiin? Pitäisikö tähän olla jatkossa painotettua opetusta onnettomuuksien ehkäisyn ja henkilöstöjohtamisen jaksoilla? Tarkastellaan OPS-tasolla integrointimahdollisuutena ja TOTS-tasolla painotuksena.

Alipäällystön, esimiesten rooli henkilöstön onnettomuuksien ehkäisytyn motivoijana, suunnittelijana ja johtajana pitäisi tulla painotetusti esille jo opetuksessa. Tätä tulee jatkossa painottaa ja tämä vaatii integrointia henkilöstöjohtamisen opintojen kanssa. Tämä on tarkasteltava integrointiasiana OPS-tasolla jatkossa.

Pronto / erheellisten ja muidenkin paloilmoitinkeikkojen selosteiden täytön harjoittelua saatava mukaan opetukseen. Varsinkin tulevan Varannon myötä tätä harjoittelua tulee saada opetukseen

mukaan. Tämä on OPS-tarkastelun asia, jatkossa lähitunteja tähän on saatava lisää, nykyinen tuntimäärä ei tätä mahdollista? Tätä tulisi kehittää ja integroida siten, että jatkossa esim. laitekeikan selosteen perustäyttö teoriassa käytäisiin läpi tällä jaksolla ja sitten selosteiden täytön harjoittelu integroitaisiin jonkin muun yhteyteen? Esimerkiksi se voisi olla mukana sovelletuissa laitekeikoissa, johtamisharjoituksissa ja loppuharjoituksessa? Näihin ainakin on jatkossa saatava mukaan selosteiden täyttöharjoittelua?

Paineita alipäällystön laiteopetuksessa (osana Rakep 5op -jaksoa) on muutenkin saada lähitunteja lisää? Nykyinen lähituntimäärä ei ole riittävä AP:n osaamistavoitteiden kannalta?

Alipäällystön kehittämishankkeita kannattaisi pelastuslaitosten hyödyntää tulevaisuudessa tehokkaammin oman laitoksen kavereiden opiskelun osana. Pelastuslaitokselta voitaisiin pohtia valmiiksi kehittämishankkeita omalle alipäällystöopiskelijalle (osalla pelastuslaitoksista toimii hyvin jo nyt). Tulevaisuudessa Pelastusopiston tulisi saada myös alipäällystön kehittämishankkeet julkisesti Internetiin, tarkasteltava kehittämisasiana OPS-työn yhteydessä?

TOTS-ASIAT:

Rakennustekniikan ja rakenteellisen paloturvallisuuden opetus, alipäällystö:

Alipäällystön lomasijaisuudet on pyrittävä huomioimaan myös jatkossa 1.-2.lk opetuksen jakautumisessa, jotta riittävän haasteelliset tehtävät ovat mahdollisia jo esimerkiksi lukukausien välillä sijaisuuksissa. Tämä on huomioitu jo nykyisinkin esimerkiksi laiteopetuksessa. Tätä näkökulmaa on pidettävä jatkossakin esillä alipäällystön TOTS – tarkastelussa.

Miten uusi, tuore ja motivoitunut alipäällystötutkinnon suorittanut saa ”vanhan koulukunnan työntekijät” työvuorossaan kääntymään uusiin ajatuksiin? Pitäisikö tähän olla jatkossa painotettua opetusta onnettomuuksien ehkäisyn ja henkilöstöjohtamisen jaksolla? Tarkastellaan OPS-tasolla integrointimahdollisuutena ja TOTS-tasolla painotuksena.

Riittävä jatkumo myös rakennustekniikan ja rakenteellisen asioissa pelastajakurssilta alipäällystötutkintoon, ettei tule liikaa pelastajatutkinnon kertausta, vaan on jotakin annettavaa ja vaativampaa haasteellisuutta oikeasti (lähes kaikki nykyisillä AP-kursseilla ovat jo pelastajatutkinnon käyneitä) Tämä on pyritty huomioimaan jo nykyisessä TOTS:issa, mutta tarkastellaan tarkemmin vielä uudelleen.

Alipäällystön rakennustekniikan opetuksessa on tarkasteltava jatkossa mahdollisuus lisätä TOTS:in sisällä rakenteiden statiikan opetusta siten, että se tukee rakenteiden palokäyttötymisen ymmärtämistä pelastustoiminnan ja työturvallisuuden kannalta.

Paloteknisten laitteiden opetus, alipäällystö:

Erheelliset paloilmotukset ja niiden vähentäminen, tämä näkökulma on mukana jo nykyisessä alipäällystön paloteknisten laitteiden opetuksessa, mutta painotettava vielä enemmän neuvonnan ja opastuksen näkökulmasta.

Palotekniset laitteet (varsinkin paloilmoitin) vikatilassa tai rikki, kuinka toimitaan ja millä menetelytavoilla? Tämä näkökulma on huomioitu opetuksessa jo nyt, mutta painotetaan myös jatkossa. Eli mitkä ovat korvaavat toimenpiteet, miten täytyy huomioida kohteessa ja miten toiminnanharjoittajan täytyy reagoida tähän. Korostetaan, että alipäällystöviranhaltija on pelastusviranomainen myös "keikalla".

Paloilmoitinlaitteiden toteutuspöytäkirja oltava mukana ap-opetuksessa, mikä sen rooli on, mihin sillä voi vaikuttaa, mikä on pelastusviranomaisen rooli siinä. On TOTS:issa mukana jo nyt, mutta tuntimäärä ei mahdollista kovin syvällistä käsittelyä, jää itsenäiseen opiskeluun pääosin. Pyritään jatkossa saamaan lisää painotusta tähän.

Toteutuspöytäkirjan harjoittelua ja täyttöä harjoituksina tulisi myös saada mukaan opetukseen jatkossa. Tämä vaatisi lisää tuntimäärää? Nykyisen opetuksen jälkeenkin alipäällystö tietää mikä on toteutuspöytäkirja ja mihin sillä voi vaikuttaa.

Pronto / erheellisten ja muidenkin paloilmoitinkeikkojen selosteiden täytön harjoittelua saatava mukaan opetukseen. Varsinkin tulevan Varannon myötä tätä harjoittelua tulee saada opetukseen mukaan. Tämä on OPS-tarkastelun asia, jatkossa lähitunteja tähän on saatava lisää, nykyinen tuntimäärä ei tätä mahdollista? Tätä tulisi kehittää ja integroida siten, että jatkossa esim. laitekeikan selosteen perustäyttö teoriassa käytäisiin läpi tällä jaksolla ja sitten selosteiden täytön harjoittelu integroitaisiin jonkin muun yhteyteen? Esimerkiksi se voisi olla mukana sovelletuissa laitekeikoissa, johtamisharjoituksissa ja loppuharjoituksessa? Näihin ainakin on jatkossa saatava mukaan selosteiden täyttöharjoittelua?

Alipäällystöopiskelijan (osaltaan myös pelastaja ja päällystö) tulee ymmärtää miten teknologian lisääntyminen vaikuttaa muihin turvallisuustekniikan asioihin. Yleensä teknisten laitteiden määrän lisääntyminen tarkoittaa esimerkiksi suurempia palo-osastokokoja tms. Eli miten nämä seikat tulee huomioida pelastustoiminnan johtamisessa, pelastustoiminnassa, sammutus- ja pelastustaktiikoiden valinnassa, työvälineiden ja -tapojen muuttamisessa? Tämä näkökulma on painotettava kaikissa laiteopetuksen TOTS:eissa jatkossa.

Paineita alipäällystön laiteopetuksessa (osana Rakep 5op -jaksoa) on muutenkin saada lähitunteja lisää? Nykyinen lähituntimäärä ei ole riittävä AP:n osaamistavoitteiden kannalta?

3.3. Valvonta ja turvallisuusviestintä – opintojakso 6op (alipäällystö)

OPS-ASIAT:

Nykyisin Pelastusopiston onnettomuuksien ehkäisyn opinnoissa on olemassa tietty, harkittu jatkumo pelastajakurssilta – alipäällystökurssille - ja edelleen Amk-palopäällystötutkintoon. Tämän jatkumon säilyttäminen ja edelleen kehittäminen tulevaisuudessa on äärimmäisen tärkeää. Jatkumo on tarpeellinen tämän tutkimuksen valossa jo pelastustoimen kentän vaatimien työtehtävien ja osaamisen kannalta. Mutta myös motivaatio oppimiseen, opiskeluun ja itsensä kehittämiseen pysyy yllä, kun seuraavalla tutkintotasolla saa aina jotain lisää. Tämä on huomioitava myös jatkossa alipäällystötutkinnon OPS:ia kehitettäessä ja myös TOTS-tasolla valvonnan, palontutkinnan ja turvallisuusviestinnän opinnoissa.

Valvonta ja turvallisuusviestintä olisivat pelastuslaitosten mielestä ehkä parempi olla erillään toisistaan alipäällystön opetuksessa? Tämä on tarkasteltava osana OPS-kehittämistä alipäällystön osalta? Nykyisessä alipäällystön OPS:issa turvallisuusviestinnän tuntikehykset ovat laskeneet vuosien varrella jo monta kertaa. Ensin yhdistettiin valvonta, turvallisuusviestintä ja palontutkinta yhteen opintojakssoon. Tämä yhdistäminen jo söi tuntikehystä. Sitten OPS-uudistuksessa AP:ltä lähti 1op valvi-jaksosta koulutustaitoon. Ja sitten viimeisimpänä AP-tutkinnon monimuotoistaminen vähensi vielä edelleen tuntikehystä. Tämä on tarkasteltava osana AP:n OPS-kehittämistä, onko turvallisuusviestinnän tuntiresurssi vielä oikeassa suhteessa muihin opintoihin?

Onko Pelastusopiston isojen tapahtumien (avoimet ovet, NouHätä yms.) oltava opiskelijoiden turvallisuusviestinnän harjoituksia, vai voisiko niihin olla oma "erillisresurssi" (johtaminen, projektin johtaminen ja -suunnittelu, projektiopinnot tms.)? Nämä ovat kyllä hyviä harjoituksia opiskelijoille, mutta vievät kohtuuttomasti turvallisuusviestinnän opintojaksojen vähäistä tuntikehystä, koska ne on laskettava opiskelijan työksi TOTS:issa? Tämä asia on harkittava osana OPS-uudistuksia koko Pelastusopiston tasolla?

Palotarkastus kuuluu AP:n perustehtäviin useimmilla pelastuslaitoksilla, laajuutena tavanomaiset erityiskohteet, tosin riippuu myös henkilön kyvyistä tehdä asiaa. Tämä on nykyisenkin alipäällystön tämän opintojakson perustavoita, säilytettävä OPS:issa jatkossakin.

Alipäällystölle tulisi saada osa valvonnan opetusta jo 1.lukukaudelle, ajatellen esim. lomasijaisuuksia? Tämä tulee tarkastella OPS-tasolla jatkossa?

Kentän ja pelastuslaitosten vaatimuksiin nähden alipäällystön nykyisessä OPS:issa (VALVI 6op) on liian vähän tuntiresursseja palontutkintaan? Tämä tulee tarkastella OPS-kehittämisasiana jatkossa, tulisiko AP:lle olla oma opintojakso ja enemmän laajuutta palontutkintaan?

Pronto (tulevaisuudessa varanto) on saatava enemmän ja painotetummin esille palontutkinnan opetukseen. Kentällä alipäällystö täyttää suurimman osan selosteista, joten he ovat merkittävässä roolissa tiedon oikeellisuuden kannalta. Tämä vaatii jatkossa lisää tunteja (nyt tähän on ap:lla 4h lähitunteja), varsinkin kun saadaan Varanto käyttöön, tulee tätä painottaa opetuksessa. Tämä on tarkasteltava osana OPS-kehittämistä jatkossa.

Olisiko AP-opiskelijat tulevaisuudessa mahdollista saada ohjaamaan omaa pelastajaryhmäänsä koko opintojen ajan ja tämä huomioitaisiin myös valvonnan opetuksessa? Alipäällystö harjoittelisi pelastajien ohjausta, opastusta ja motivointia osana valvonnan opetusta? Tämä on tarkasteltava osana OPS-kehitystyötä integrointiasiana.

Alipäällystökurssilaisille on erityisen tärkeää opettaa esimiesrooliin liittyvä vastuu niin viestintään liittyen, kuin myös esimerkkinä toimimisen vastuu. Heillä tulee olla valmiuksia motivoida työvuoroa, ymmärtää viestinnän merkitys ja oma merkitys työvuoron asenteiden muokkaajana. Tämä on huomioitava jatkossa TOTS:issa, mutta tunteja AP:llä jo nykyisin liian vähän? Tämän harjoittelu vaatii jatkossa integrointia pelastajien kanssa jo OPS:issa (joka AP-kaverille oma pelastajaryhmä)? Tarkastellaan osana OPS-kehittämistyötä?

Koulutustaidon perusteet on oltava ensin erikseen Alipäällystön opetuksessakin ja sitten niitä opittuja taitoja sovelletaan turvallisuusviestinnässä. Jatkossa tulisi saada enemmän vuorovaikutusta opetusopin, tiedottamisen ja turvallisuusviestinnän opetuksen välille. Ajatuksena: opetus-

opissa ja tiedottamisessa luodaan pohjat, joita sovelletaan sitten syvemmin turvallisuusviestinnässä. Tämä on tarkasteltava jo OPS-tasolla, osana OPS-kehittämistä, mutta vaati myös TOTS-integrointia.

Onko alipäällystön koulutustaidossa tai turvallisuusviestinnässä nykyisin riittävästi esim. tapahtumien koulutussuunnittelua (isojen tapahtumien riskianalyytit yms.)? Tämä on tarkasteltava ja huomioitava jatkossa sekä OPS- että TOTS-tasoilla?

Onnettomuuksien ehkäisyn toimintojen ja turvallisuusviestinnän toimintojen suunnittelu oman työvuoron kannalta on oltava mukana alipäällystön opetuksessa. Aiemmin TOTS:issa ollut vuosisuunnittelu ja työvuorosuunnittelu on saatava mukaan takaisin opetukseen. Nyt se on karsittu pois lähituntisyydestä. Asia otettava takaisin TOTS:iin, mutta mietittävä toteutustapa, koska nykyinen lähituntikehyks ei tähän enää riitä. OPS- ja TOTS-kehittämisasia.

TOTS-ASIAT:

Valvonnan ja palotarkastuksen opetus, alipäällystö:

Seminaarissa käytiin läpi, ovatko alipäällystön omatoimisen opiskelun tarkastusharjoitukset kaikilla pelastuslaitoksilla mahdollista toteuttaa myös jatkossa? Todettiin yhdessä että ovat, joten nämä pidetään mukana TOTS:issa myös jatkossa.

Yleisötapahtumien operatiiviset palotarkastukset ovat myös AP:n roolina monessa pelastuslaitoksessa. Tämä on huomioitava TOTS-painotuksena jatkossa. Myös operatiivinen palotarkastus ja valvonnan valistusnäkökulma oltava edelleen painotuksena AP:lla, kuten on jo nykyisinkin.

Alipäällystön valvonnan opetuksen käyttötaparyhmiin on otettava painotuksena mukaan myös päiväkodit ja koulut sekä pienet hoitolaitokset ja palvelukodit. Ovat mukana jo nyt, mutta painotetaan jatkossa enemmän.

Korjausmääräysten antaminen muissakin yhteyksissä kuin palotarkastustapahtuma on painotettava opetuksessa. Esimerkiksi operatiivisen toiminnan yhteydessä ja erheellisillä paloilmoitustehävillä tämä tulee esille. Palotarkastusopetuksen tulee tukea tätä näkökulmaa, huomioidaan TOTS:issa jatkossa painokkaammin.

Kemikaalivalvonnasta käytävä AP:lle läpi vähintään ilmoitusvelvollisuuden rajapinnat, jotta pystyisi hahmottamaan tarkastuksella ja viemään asiaa eteenpäin tarvittaessa palotarkastajille / kemikaalivalvonnan yhteyshenkilöille. Tämä on TOTS:in taso jo nyt, pidetään mukana myös jatkossa.

Valvontatehtävät ja valmiudessa oleminen yhtä aikaisena työtehtävänä, tulee käydä läpi ja painottaa opetuksessa varsinkin AP:lle. On osa oikeaa asennetta. Tätä painotetaan opetuksessa jatkossa.

Palontutkinnan opetus, alipäällystö:

Kentän ja pelastuslaitosten vaatimuksiin nähden alipäällystön nykyisessä OPS:issa (VALVI 6op) on liian vähän tuntiresursseja palontutkintaan? Tämä tulee tarkastella OPS-kehittämisasiana jatkossa, tulisiko AP:lle olla oma opintojakso ja enemmän laajuutta palontutkintaan?

Ns. Erhe-keikat ja palovaroittimien tarkastus-/varmistustehtävät, näistä saatava tietoa kentällä operatiiviselta henkilöstöltä laitoksen palontutkijoille ja ehkäisyoporukalle (saadaan signaaleja mahdollisista riskiasunnoista ja – kohteista). Tämä tulee huomioida opetuksessa ja painotettava varsinkin AP:lle. Tässä tarvitaan laiteopetuksen ja palontutkinnan opetuksen (Rakep – Valvi) tiiviimpää linkitystä jatkossa. Käydään TOTS:ien tarkastelu ja rajapintakeskustelu asian tiimoilta.

Palontutkinnan AP-opetukseen jatkossa painokkaammin esille muiden toimijoiden havainto- ja ilmoitusvelvollisuus (PeL 42§) ja muiden toimijoiden siihen kouluttaminen. Tämä on jo nyt mukana opetusmateriaaleissa, mutta painotetaan jatkossa.

Ihmisen toiminnan tutkiminen, ihminen onnettomuuksien takana, tätä on myös painotettava palontutkinnan opetuksessa jatkossa, on kyllä mukana jo nykyisinkin.

Pelastusyksikön toiminta palopaikalla kokonaisuutena palontutkintaa edistävällä tavalla, tämä on otettava keskeiseksi painopisteeksi alipäällystön opetuksessa. On mukana jo nyt, mutta painotetaan.

Pronto (tulevaisuudessa varanto) on saatava enemmän ja painotetummin esille palontutkinnan opetukseen. Kentällä alipäällystö täyttää suurimman osan selosteista, joten he ovat merkittävässä roolissa tiedon oikeellisuuden kannalta. Tämä vaatii jatkossa lisää tunteja (nyt tähän on ap:lla 4h lähitunteja), varsinkin kun saadaan Varanto käyttöön, tulee tätä painottaa opetuksessa. Tämä on tarkasteltava osana OPS-kehittämistä jatkossa.

Muuten alipäällystön TOTS:in nykytaso on hyvä.

Turvallisuusviestinnän opetus, alipäällystö:

Yleistä Pelastusopiston turvallisuusviestinnän opetuksesta:

Onko turvallisuusviestinnän opetuksen arvostus Pelastusopistolla laskenut? Se ei saa laskea, koska se on pelastuslaitoksilla yksi keskeisimmistä ja painokkaimmista työtehtävistä?

Turvallisuusviestinnän opetusta pitäisi saada tuotua vielä lähemmäs tämän päivän toimintaa ja sen vaatimuksia pelastuslaitoksissa tietojen, taitojen ja ymmärryksen osalta – voisiko olla mahdollista esim. työelämäkiertojakso ko. aihetta opettaville opettajille pelastuslaitoksilla? Tämän mahdollisuus esim. vuoden 2017 aikana on otettava tarkasteluun?

Oppimateriaalien ajantasaisuus ja oikeat, kentällä käytössä olevat termit ovat tärkeitä. Nämä on huomioitava OPS:seissa ja TOTS:seissa. Ajankohtaista opetusmateriaalia voisi katsoa myös poikkitieteellisesti, esim. kasvatus/käyttätymistieteellisistä tiedekunnista?

Turvallisuusviestinnän strategisten tavoitteiden ymmärtäminen on kaikille kursseille tärkeää, eli ymmärtää miksi tätä työtä tehdään: turvallisuusviestintä, onnettomuuksien ehkäiseminen, kuntalaisten valmiuksien parantaminen ja viranomainen tutuksi myönteisellä tavalla. Pelastuslaitokset palvelevat kuntalaisia, he maksavat pelastuslaitosten palkat ja työvälineet ja kiinteistöt, joten kannattaa pitää tästä asiakassuhteesta hyvää huolta. Lisäksi ammattiyhteisö, oman alan ja osaamisen esittely tukevat tätä näkökulmaa. Tämä näkökulma on pidettävä mukana kaikessa turvallisuusviestinnän opetuksessa.

Tärkeää saada jo opetuksessa käsitys erilaisista kohderyhmistä ja valmiuksia kohdata näitä erilaisia ryhmiä sekä valmiuksia kohdentaa viesti oikein: miten kohdata ihmiset, vuorovaikutus, esim. lapselle lapsen tasoisesti asiat, oman työn ja työvälineiden esittely, hoito/opetushenkilöstön vastuu muista ihmisistä ja heidän turvallisuudesta. Tätä näkökulmaa on mukana TOTS:seissa jo nyt, mutta painotettava jatkossa.

Selkokielineen viestintä on erityisen tärkeää maahanmuuttajien ja muidenkin kohderyhmien kanssa. Tärkeää olisi osata käyttää selkokieltä, ei jäykkää viranomaiskieltä ja oikeita termejä kaikessa viestinnässä. Tätäkin on painotettava kaikissa TOTS:seissa, mutta vaatii lisää tuntimäärää lähes kaikilla tasoilla jatkossa? Tarkasteltava OPS-asiana ja yhdessä NouHätä-asian kanssa?

Sosiaalinen media ja sen hyödyntäminen TUVI-toiminnoissa on saatava vahvemmin mukaan kaikilla tasoilla Pelastusopiston TUVI-opetukseen. Sosiaalisen median osaaminen ja työkalut ovat erityisen tärkeitä turvallisuusviestinnän ja jatkossa myös kriisiviestinnän työkaluja. Niihin pitää tarjota perustietämystä ja osaamista. Pelastusalalla on ollut kaikkien toimijoiden yhteinen Pelastustoimi sosiaaliseen mediaan - hanke ja kentällä somessa ollaan nyt koko pelastustoimen voimin. Some on siis jo nyt virallisesti osa pelastuslaitosten turvallisuusviestintätyötä. Henkilöstön some-aidot ja -tiedot ovat tärkeitä niin työ- kuin yksityisroolissa. Tämä on huomioitava jatkossa painokkaammin ja on jo nyt kehittymässä mm. Pelastusopiston vetämän SoMe-hankkeen myötä, jossa TUVI-opettaja mukana.

Turvallisuusviestinnän opinnoissa tulee esitellä myös valtakunnallisen kumppanuusverkoston tuvi-työryhmän tekemä tuvi-vuosikello. Eli kentällä sovitut ja painotettavat keskeisimmät tuvi-teemat vuoden aikana pelastusalalla. Tämä on mukana jo nykyisinkin TOTS:seissa, mutta painotetaan jatkossa.

Pelastusopistolta ei ole jäsentä kumppanuusverkoston tuvi-työryhmässä? Tämä on merkittävä puute, koska ko. työryhmä on se joka sopii linjauksia ja luotsaa suuntaa pelastuslaitosten TUVI-työlle jatkossa. Tässä pitää pystyä olemaan mukana, jotta Pelastusopiston opetus ei putoa pelastuslaitosten keltasta? (Esim. SPPL:n opetustoimen foorumin palkinto -> ei Pelastusopiston edustajaa jakamassa?)

Turvallisuusviestinnän ja kouluttaja/viestintätaitojen osaaminen liittyvät oleellisesti toisiinsa ja näiden opintojaksojen kesken pitäisi olla selkeämpää yhteistyötä kaikissa tutkinnoissa. Turvallisuusviestinnässä tarvitaan viestintäosaamista sekä ennen kaikkea kouluttajaosaamista. Yksi tärkeä osaamisalue on aikuiskasvatukseen liittyvät haasteet, miten saamme aikuisen ihmisen muuttamaan ajatteluaan/käytöstään turvallisemmaksi? Lapset ovat tässä suhteessa helpommin tavoitettava kohderyhmä, varsinkin kun palomiesten ja paloautojen kiinnostavuus on ihailtavan suurta heidän joukossaan. Tämä vaatii jatkossa laajempaa integrointia ja tarkastelua koulutustaidon, opetusopin ja turvallisuusviestinnän kesken kaikissa tutkinnoissa.

Sidosryhmäyhteistyö on saatava painotetummin mukaan tuvi-opetukseen: turvallisuusviestintää tehdään laajalla kentällä, tämän asian ymmärtäminen on kaikille opiskelijoille tärkeää. Roolien ymmärtäminen, eli mistä asioista viestimisen vastuu ja koordinointi kuuluu kenellekin ja mistä asioista voidaan viestiä yhdessä. (SM, SPEK + pelastusalan liitot, SPPL, SSPL, Poliisi, TUKES, PV, MPK ry, Liikenneturva, THL, SPR, SUH, media... yms.).

Turvallisuusviestinnän opetus, alipäällystö:

Alipäällystökurssilaisille on erityisen tärkeää opettaa esimiesrooliin liittyvä vastuu niin viestintään liittyen, kuin myös esimerkkinä toimimisen vastuu. Heillä tulee olla valmiuksia motivoida työvuoroa, ymmärtää viestinnän merkitys ja oma merkitys työvuoron asenteiden muokkaajana. Tämä on huomioitava jatkossa TOTS:issa, mutta tunteja AP:illä jo nykyisin liian vähän? Tämän harjoittelu vaatii jatkossa integrointia pelastajien kanssa jo OPS:issa (joka AP-kaverille oma pelastajaryhmä)? Tarkastellaan osana OPS-kehittämistyötä jatkossa.

Myös alipäällystölle on tärkeää käsityksen muodostaminen, ettei turvallisuusviestintä ole mitään ihmeellistä ja hankalaa. Siinä on kyse ihmisten arkisesta kohtaamisesta, small-talkista, miten ottaa ensimmäinen kontakti ihmisiin jne. Tätä tulee painottaa TOTS:issa myös jatkossa.

(Turvallisuus)viestintä on osa työtehtäviä jo työsopimuslakien perusteellakin. Esimiehellä on erityisesti vastuu pelastuslaitoksen sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä. Jokainen työntekijä vastaa myös hyvästä asiakaspalveluviestinnästä ja tästä on kyse niin turvallisuusviestinnässä erilaisten kohderyhmien kanssa, kuin esim. valvonnan tai pelastustehtävän yhteydessä annattavassa neuvonnassa. Näkökulma pidettävä mukana ja painotetaan TOTS:issa jatkossa.

Palontutkinnan ja paloturvallisuussuunnittelun linkittäminen jo opetuksessa turvallisuusviestinnän suunnitteluun ja toimintoihin on huomioitava jatkossa painotetummin opetuksessa. Tämä vaatii nykyistä parempaa TOTS:ien integrointia. Käydään läpi ja tarkastellaan TOTS-integrointina jatkossa.

Riskipainotus ja – ajattelu sekä onnettomusseuranta ja sen näkyminen turvallisuusviestinnässä on painotettava opetuksessa myös jatkossa. Huomioidaan TOTS:iin painokkaammin.

Jatkossa tulisi saada enemmän vuorovaikutusta opetusopin, tiedottamisen ja turvallisuusviestinnän opetuksen välille. Ajatuksena: opetusopissa ja tiedottamisessa luodaan pohjat, joita sovelletaan sitten syvemmin turvallisuusviestinnässä. Tämä on tarkasteltava jo OPS-tasolla, osana OPS-kehittämistä, mutta vaatii myös TOTS-integrointia.

Pelastajatutkinnon turvallisuusviestinnän pieni kertaus AP-kursseilla on edelleen tarpeen, koska AP-kurssilla mukana myös pelastajatutkinnon käymättömiä tai sellaisia joilla pitkä aika pelastajakurssista. Siltä osin TOTS voidaan säilyttää entisellään. Mutta muuten: tavoitteet selkeästi korkeammalle AP:n turvallisuusviestinnän opetuksessa kuin pelastajilla, esimerkiksi isomprien tapahtumien suunnittelu, oman ryhmän ohjaaminen turvallisuusviestinnän toiminnoissa, oman työvuoron tuvi-toiminnan suunnittelu, tuvi-suunnitelman laadinta jne.

Kuvan käsittely ja kohdekorttien laadinta, ovatko oikeassa paikassa tässä opintojaksossa osana turvallisuusviestinnän tunteja vai pitäisikö opetella jossakin muualla, esim. ATK-asioissa? Tämä otettava harkintaan jatkossa, etteivät nämä asiat vie vähäiä tuntiresursseja liikaa?

Ns. palokunnan taulu / pelastusinfotaulu kannattaa pitää jatkossakin mukana tässä AP:n opetuksessa, mikä tavoite ja miksi tarvitaan.

Onko alipäällystön koulutustaidossa tai turvallisuusviestinnässä nykyisin riittävästi esim. tapahtumien koulutussuunnittelua (isojen tapahtumien riskianalyysit yms.)? Tämä on tarkasteltava ja huomioitava jatkossa sekä OPS- että TOTS-tasoilla?

Onnettomuuksien ehkäisyn toimintojen ja turvallisuusviestinnän toimintojen suunnittelu oman työvuoron kannalta on oltava mukana alipäällystön opetuksessa. Aiemmin TOTS:issa ollut vuosisuunnittelu ja työvuorosuunnittelu on saatava mukaan takaisin opetukseen. Nyt se on karsittu pois lähituntisista. Asia otettava takaisin TOTS:iin, mutta mietittävä toteutustapa, koska nykyinen lähituntikehys ei tähän enää riitä. OPS- ja TOTS-kehittämisiä?

PRONTO-turvallisuusviestintäselosteiden täyttö pitää olla mukana edelleen myös AP-opetuksessa. Huomioitava edelleen TOTS:issa. Selvitetään, olisiko mahdollista olla Pelastusopiston Pronto-tunnukset, joilla he kirjaavat tekemänsä turvallisuusviestinnän harjoitukset Pelastusopiston suoritteena oikeaan tietokantaan ja samalla opettelevat selosteen täyttää?

”Kielikurssi” mukaan (vieraat kielet turvallisuusviestinnässä) jatkossa TUVI-opetukseen jollakin tavalla. Itsenäisenä harjoitussuoritteena tms. Harkitaan TOTS-tasolla jatkossa.

Onko Pelastusopiston isojen tapahtumien (avoimet ovet, NouHätä yms.) oltava opiskelijoiden turvallisuusviestinnän harjoituksia, vai voisiko niihin olla oma ”erillisresurssi” (johtaminen, projektin johtaminen ja –suunnittelu, projektiopinnot tms.)? Nämä ovat kyllä hyviä harjoituksia opiskelijoille, mutta vievät kohtuuttomasti turvallisuusviestinnän opintojaksojen vähäistä tuntikehystä, koska ne on laskettava opiskelijan työksi TOTS:issa? Tämä asia on harkittava osana OPS-uudistuksia koko Pelastusopiston tasolla?

4. AMK-PALOPÄÄLLYSTÖTUTKINNON ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISYN OPETUKSEN KEHITTÄMINEN

4.1. Sisäisen turvallisuuden perusteet – opintojakso 3op (Amk-palopäällystötutkinto)

Opintojakson tavoitteena on antaa peilauspohjaa ja perustaa koko sisäisen turvallisuuden viitekehystä tulevan onnettomuuksien ehkäisyn kokonaisuuden sekä varautumisen ja johtamisen opintojen pohjalle. Tässä opintojaksossa ei ole tarkoituskaan tehdä vielä asiantuntijaa, vaan avata perustaa ja linjauksia, joihin myös onnettomuuksien ehkäisymenot perustuu.

Tarpeellinen opintojakso olla ja pitää mukana jatkossakin, koska luo pohjaa ymmärtämään pelastuslaitosten visioiden ja strategioiden ymmärtämiseen, mihin ne perustuvat.

OPS-ASIAT:

Jatkossa pohditaan vaihtoehtona lähiopetuksen osuuden lisäämistä opintojakson alkuun (esimerkiksi 1op) ennen itsenäisen oppimisen vaihetta. Aluksi kevyempi katsaus kokonaisuuteen lähiopetuksena ja sen jälkeen teemoja syvennetään itsenäisenä työskentelynä. Aiemmin tämä on kilpistynyt Amk-lukujärjestyksen tiiviyteen 1.lukukaudella. Tämän mahdollisuus on tarkasteltava OPS-tasolla. Kääntöpuolena asiassa on se, että opiskelijan oma vastuu tekemisestä ja ajallinen vapaus tehdä omaan tahtiin kärsivät.

Opintojaksoa ei kannata lähteä hajauttamaan useampaan osaan tutkinnossa, aihe pirstoutuu liikaa ja kokonaisuuden hahmottaminen kärsii.

Yhteiskunnallinen riskien arviointi käytävä OPS-tasolla läpi, missä opintojaksossa ja missä asiayhteydessä opetetaan? Tutustuminen esimerkiksi kansalliseen riskinarvioon voisi tapahtua jo tällä opintojaksolla, mutta yhteiskunnallisten riskien arvioinnin menetelmiin ei aika riitä. Sopisi aiheina esimerkiksi varautumisen syvempiin opintojaksoihin.

Onnettomuuksien ehkäisyn perusteet – opintojakso menee nykyisessäkin OPS:issa yhtä aikaa tämän jakson kanssa, alkaa hieman myöhemmin. Nämä opintojaksot tukevat toisiaan ja ovat jo nyt oikeilla paikoilla toisiinsa nähden. Sisäisen turvallisuuden perusteet luo ensin pohjaa ja sitten Onnettomuuksien ehkäisyn perusteet – jakso alkaa syventämään näkemystä.

Vaikka opintojakso onkin opintojen alkuvaiheessa ja etäopiskelupainotteinen, on vaara opiskelijalle syntyvistä mahdollisista väärin ymmärryksistä eliminoitavissa tiiviillä itsenäisten opintojen ja oppimistehtävien ohjauksella sekä asianmukaisilla ja tarvittaessa korjaavilla palautteilla oppimistehtäviin. Tämä on huomioitava jatkossakin varmistamalla riittävät ohjausresurssit tämän opintojakson itsenäiselle opiskelulle.

TOTS-ASIAT:

Opintojakson sisältöön tulee lisätä kokonaiskuvan luominen pelastustoimen yhteistoimintaympäristöstä. Tässä opintojaksossa käytäisiin pelastuslaitosten ja pelastusviranomaisen yhteistoimintatahot läpi valtakunnallisella tasolla (esim. ministeriöt, Tukes, Trafi, Puolustusvoimat, AVI:t, ELY:t, Ympäristökeskukset, Kuntaliitto, Häätäkeskuslaitos, SPEK, SPPL, SPR, VR jne.).

Myös puolustuspolitiikka pidetään jatkossakin mukana, koska sisäinen turvallisuus linkittyy myös siihen ja liittyvät toisiinsa. Mutta puolustuspolitiikkaa käydään läpi vain siltä osin, kuin se liittyy sisäiseen turvallisuuteen, kuten aiemminkin. Jatkossa painotus tulee entistä voimakkaammin siirtymään turvallisuuspolitiikkaan kokonaisuutena ja sisäisen turvallisuuden linjauksiin, kun saamme erilliset puolustuspoliittisen, turvallisuuspoliittisen ja sisäisen turvallisuuden selonteot. Kuitenkin sisäisen turvallisuuden kytkös myös puolustuspolitiikkaankin säilyy edelleen.

Jos opintojakson alkuun saataisiin lukujärjestyksessä lähitunteja lisää, voisi sisäisen turvallisuuden kokonaisviitekehityksen ja turvallisuuspolitiikan kokonaiskuvan käydä lähiopintoina yhdessä läpi. Sen jälkeen syvennettäisiin itsenäisenä työskentelynä sisäisen turvallisuuden asioita syvemmälle.

4.2. Onnettomuuksien ehkäisyn perusteet – opintojakso 2op (Amk-palopäällis-tötutkinto)

Opintojakson tavoitteena on avata tutkinnon alussa, sisäisen turvallisuuden viitekehityksen jälkeen pelastuslaitosten onnettomuuksien ehkäisytöiden kokonaisuus ja toimia ”ruokahalun herättäjänä” myöhemmin tulevia, syvempiä opintojaksoja ajatellen.

Oppiminen on prosessi, joten on hyvä ensin raapaista hieman pintaa ja sitten edetä kohti syvällisempää asiaa. On hyvä että jo näin alussa avataan riskienhallintaa Amk-opiskelijalle, tämä on ”myyntiä” ja motivointia riskienhallintatyöhön jatkoa ajatellen.

OPS-ASIAT:

Onnettomuuksien ehkäisyn opetuksen on oltava jatkossakin mukana juuri näin jo heti alkumetreillä. Se kasvattaa oikeanlaista asennetta ko. työtä kohtaa ja vähentää vastakkain asettelua ennalta ehkäisy – operatiivinen jatkossa.

Hätäensiapu ja alkusammutustaidot on opetettava N-linjan opiskelijoille jatkossakin jo näin alussa, mutta pitäisikö siihen olla oma kokonaisuus, ”kansalaisen perustaidot -kurssi”, joka olisi irrallaan tästä opintojaksosta? Voisiko oppilaspuvun kantaminen edellyttää kansalaisen peruskurssin suorittamista jo ensimmäisellä opiskeluviikolla?

TOTS-ASIAT:

Osa pelastustoimen yhteistoimintaympäristön kokonaiskuvasta tulee jatkossa luoda myös tässä opintojaksossa. Tässä opintojaksossa käytäisiin pelastuslaitosten ja pelastusviranomaisen yhteistoimintatahot läpi alueellisella tasolla ja liittyen eri onnettomuuksien ehkäisyn osa-alueisiin (esim. rakennusvalvonnat, ympäristöviranomaiset, asukkaat ja taloyhtiöt, kuntaorganisaatiot, yritykset ja yhteisöt, tapahtumajärjestäjät, maakuntaliitot, sairaanhoitopiirit, poliisi, hätäkeskukset, media, vakuutusyhtiöt, sähköyhtiöt, vesilaitokset ym.).

Pelastusviranomaisen rooli onnettomuuksien ehkäisyn kokonaisuudessa on käytävä jatkossa korostetummin läpi. Esimerkiksi poliisi – pelastustoimi – terveystoimi - liikenneturva - ym. muut toimijat, mikä on pelastusviranomaisen rooli tässä kokonaisuudessa?

Pelastusviranomaisen rooli valvontaviranomaisena muihin viranomaisiin verrattuna on käytävä jatkossa läpi, miten se eroaa muiden valvontaviranomaisten rooleista? Esimerkiksi korjausmääräykset ovat päivittäisiä ja valtuudet ovat Pelastuslaissa kovat.

Tässä opintojaksossa pitäisi jo avata onnettomuuksien ehkäisytöiden vaatavuus ja kuinka laaja kokonaisuus se on hallittavaksi. Työnä se on joskus vaativampaa kuin pelastustoiminta. Toisaalta vastakkain asettelua ennalta ehkäisy – pelastustoiminta, ei saa olla. Se on vaarallista.

Lyhyt katsaus pelastusviranomaiselle kuuluvasta kemikaalivalvonnasta pyritään jatkossa lisäämään jo tähän opintojaksoon.

Jatkossa tulee harkita myös pelastussuunnitelmien perusopetuksen mukaan ottamista jo tälle opintojaksolle? Pelastussuunnitelmaopetus on nyt sijoitettu osaksi turvallisuusviestinnän, rakenteellisen paloturvallisuuden ja valvonnan opintojaksoja eri näkökulmista.

4.3. Rakennustekniikka – opintojakso 2op (Amk-palopäällystötutkinto)

Nykyisin Pelastusopiston onnettomuuksien ehkäisyn opinnoissa on olemassa tietty, harkittu jatkumo pelastajakurssilta – alipäällystökurssille - ja edelleen Amk-palopäällystötutkintoon. Tämän jatkumon säilyttäminen ja edelleen kehittäminen tulevaisuudessa on äärimmäisen tärkeää. Jatkumo on tarpeellinen tämän tutkimuksen valossa jo pelastustoimen kentän vaatimien työtehtävien ja osaamisen kannalta. Mutta myös motivaatio oppimiseen, opiskeluun ja itsensä kehittämiseen pysyy yllä, kun seuraavalla tutkintotasolla saa aina jotain lisää. Tämä on huomioitava jatkossa myös päällystötutkinnon OPS:ia kehitettäessä ja myös TOTS-tasolla rakennustekniikan opinnoissa.

OPS-ASIAT:

N-linjan osalta "haasteena" on se, että opiskelijat tulevat "puhtaalta pöydältä", joten heidän osaamisensa on ensin saatava pelastajatutkinnon tasolle, ennen kuin voi syventää päällystön tasolle. Tämä vie nykyistä tuntimäärää melko paljon, joten tässä rakennustekniikan perusjaksossa ei päästä vielä kovin pitkälle nykyisellä tuntimäärällä. Laajuuden lisääminen on tarkasteltava OPS-kehittämisasiana jatkossa?

Lisää tuntimäärää / laajuutta tulisi saada rakennustekniikan opintoihin, pitäisi saada vielä syvempää ymmärrystä asiaan ja joitakin tärkeitä osa-alueita lisää (ks. TOTS-asiat). Tämä laajuuden lisääminen on tarkasteltava OPS-kehittämisasiana jatkossa?

Nykyistä enemmän tuntimäärää pitäisi saada rakennustekniikalle ja myös rakenteelliselle paloturvallisuudelle, koska luovat kuitenkin edelleen keskeisimmän pohjan PeL:n 2. ja 3.luvun valvon-

nalle. Lisäksi tätä painottavat edelleen laajenevat osaamisvaatimukset ja tarve asiantuntijana toimimiseen rakennusvalvontojen kanssa (selvitys Jari Turunen 2016). Tämä laajuuden lisääminen on tarkasteltava OPS-kehittämisasiana jatkossa?

Väestönsuoja-asiat voisivat olla päällystötutkinnossa yhdessä nipussa, ei hajallaan eri opintojaksojen kesken niin kuin nykyisin on (rakennustekniikka, rakenteellinen, palotarkastus ja varautuminen/VSS)? Asia voisi hahmottua paremmin opiskelijoille? Toisaalta nykyinenkin järjestelmä on hyvä, koska väestönsuoja-asiat kulkevat mukana läpileikkaavana aiheena koko opintojen ajan, eri aihe yhteyksissä. Tarkastellaan OPS-kehittämisasiana, kumpi vaihtoehto on kokonaisuuden kannalta parempi?

TOTS-ASIAT:

Rakennustekniikan opetuksessa keskityttävä oleellisiin asioihin, opetellaan perusasiat joita päällystö tarvitsee omassa työssään tietää ja ymmärtää. Tämä on tavoite jo nykyisinkin, mutta seuraavia kehittämissasioita on harkittava TOTS-tasolla.

Voisiko rakennusfysiikan saada mukaan rakennustekniikan opetukseen edes pienenä palasena? Tätä tarvittaisiin esimerkiksi siksi, ettei pelastusviranomaisen määrää tai neuvo rakenteisiin, jotka aiheuttavat ongelmia kosteus- tms. mielessä? Tämä on laajuuskysymys, jos rakennusfysiikka lisättäisiin edes perusasioiden osalta, tarvitaan opintojaksoon lisää laajuutta? Tarkastellaan jatkossa TOTS-asiana, jos jaksoon saadaan OPS-tasolla lisää laajuutta?

Sama on tilanne myös statiikan ja lujuusopin perusteiden osalta, pitää ymmärtää perusasiat rakenteiden toiminnasta ja staattisesta toiminnasta, miten rakenteet toimivat? Tätä on jo nyt jonkin verran mukana rakenteellisen TOTS:issa rakenteiden taulukkomitoituksen yhteydessä, mutta pitäisikö laajuutta lisätä? Lisäys vaatisi lisää laajuutta joko rakennustekniikan tai rakenteellisen paloturvallisuuden opintojaksoon? Tarkastellaan jatkossa TOTS-asiana, jos jompaankumpaan jaksoon saadaan OPS-tasolla lisää laajuutta?

Sähkötekniikan perusteita pitäisi mukaan rakennustekniikan opetukseen. Tätä tietoutta tarvittaisiin nykyisin ratkaisevan tärkeiden automaatiojärjestelmien toiminnan ymmärtämiseen, sähköjärjestelmien toiminnan ymmärtämiseen ja mahdollisuuksiin ja se myös avaisi sähköpalojen ymmärtämistä yms. Tämä on TOTS-kehittämisasiana, mutta vaatisi edelleen lisää laajuutta rakennustekniikan opintojaksoon nykyisten asioiden lisäksi. Tarkastellaan jatkossa TOTS-asiana, jos jaksoon saadaan OPS-tasolla lisää laajuutta?

Väestönsuoja-asiat voisivat olla päällystötutkinnossa yhdessä nipussa, ei hajallaan eri opintojaksojen kesken niin kuin nykyisin on (rakennustekniikka, rakenteellinen, palotarkastus ja varautuminen/VSS)? Asia voisi hahmottua paremmin opiskelijoille? Toisaalta nykyinenkin järjestelmä on hyvä, koska väestönsuoja-asiat kulkevat mukana läpileikkaavana aiheena koko opintojen ajan, eri aihe yhteyksissä. Tarkastellaan OPS-kehittämisasiana, kumpi vaihtoehto on kokonaisuuden kannalta parempi?

4.4. Rakenteellinen paloturvallisuus – opintojakso 6op (Amk-palopäällystötutkinto)

Nykyisin Pelastusopiston onnettomuuksien ehkäisyn opinnoissa on olemassa tietty, harkittu jatkumo pelastajakurssilta – alipäällystökurssille - ja edelleen Amk-palopäällystötutkintoon. Tämän jatkumon säilyttäminen ja edelleen kehittäminen tulevaisuudessa on äärimmäisen tärkeää. Jatkumo on tarpeellinen tämän tutkimuksen valossa jo pelastustoimen kentän vaatimien työtehtävien ja osaamisen kannalta. Mutta myös motivaatio oppimiseen, opiskeluun ja itsensä kehittämiseen pysyy yllä, kun seuraavalla tutkintotasolla saa aina jotain lisää. Tämä on huomioitava myös jatkossa päällystötutkinnon OPS:ia kehitettäessä ja myös TOTS-tasolla rakenteellisen paloturvallisuuden opinnoissa.

OPS-ASIAT:

N-linjan osalta "haasteena" on myös tässä opintojaksossa se, että opiskelijat tulevat "puhtaalta pöydältä", joten heidän osaamisensa on ensin saatava pelastajatutkinnon tasolle, ennen kuin voi syventää päällystön tasolle. Mutta tässä opintojaksossa asiaa helpottaa rakennustekniikan opintojaksoa enemmän Onnettomuuksien ehkäisyn perusteet – opintojakso, jossa opiskelijoille pyritään käymään tiivis perusteiden katsaus pelastajakurssin tasolla. Näin tässä varsinaisessa rakenteellisen paloturvallisuuden opintojaksossa päästään miltei heti alusta lähtien syventämään pelastajatasosta eteenpäin.

Nykyistä enemmän tuntimäärää pitäisi saada rakennustekniikalle ja myös rakenteelliselle paloturvallisuudelle, koska luovat kuitenkin edelleen keskeisimmän pohjan PeL:n 2. ja 3. luvun valvonalle. Lisäksi tätä painottavat edelleen laajenevat osaamisvaatimukset ja tarve asiantuntijana toimimiseen rakennusvalvontojen kanssa (selvitys Jari Turunen 2016). Tämä laajuuden lisääminen on tarkasteltava OPS-kehittämisasiana jatkossa?

Melko paljon N-kurssin käyneitä siirtyy nykyisin pelastuslaitoksilta suunnittelutoimistoille töihin ja saadun palautteen perusteella nykyinen rakenteellisen, palotarkastuksen ja toiminnallisen opetus antaa myös tähän hyvän pohjan. Tämäkin näkökulma tukee sitä, että laajuudet ja painopisteet kannattaa säilyttää vähintään nykytasolla jatkossakin.

Väestönsuoja-asiat voisivat olla päällystötutkinnossa yhdessä nipussa, ei hajallaan eri opintojaksojen kesken niin kuin nykyisin on (rakennustekniikka, rakenteellinen, palotarkastus ja varautuminen/VSS)? Asia voisi hahmottua paremmin opiskelijoille? Toisaalta nykyinenkin järjestelmä on hyvä, koska väestönsuoja-asiat kulkevat mukana läpileikkaavana aiheena koko opintojen ajan, eri aihe yhteyksissä. Tarkastellaan OPS-kehittämisasiana, kumpi vaihtoehto on kokonaisuuden kannalta parempi?

TOTS-ASIAT:

Myös rakenteellisen paloturvallisuuden opetuksessa on keskityttävä oleellisiin asioihin, opetellaan perusasiat ja niiden soveltaminen, joita päällystö tarvitsee omassa työssään tietää ja ymmärtää. Tämä on tavoite jo nykyisinkin, mutta pidettävä mielessä myös jatkossa opintojakson TOTS:ia kehitettäessä.

Väestönsuoja-asiat voisivat olla päällystötutkinnossa yhdessä nipussa, ei hajallaan eri opintojaksojen kesken niin kuin nykyisin on (rakennustekniikka, rakenteellinen, palotarkastus ja varautuminen/VSS)? Asia voisi hahmottua paremmin opiskelijoille? Toisaalta nykyinenkin järjestelmä on hyvä, koska väestönsuoja-asiat kulkevat mukana läpileikkaavana aiheena koko opintojen ajan, eri aiheyhteyksissä. Tarkastellaan OPS-kehittämisasiana, kumpi vaihtoehto on kokonaisuuden kannalta parempi?

Korjausrakentaminen ja rakennusten käyttötarkoituksmuutokset on oltava ilman muuta mukana opetuksessa jatkossakin, koska nämä lisääntyvät kentällä koko ajan. Nämä ovat mukana jo nykyisinkin TOTS:issa, mutta säilytettävä ja painotettava jatkossa opintojaksoa kehitettäessä.

Korkea rakentaminen ja maanalainen rakentaminen. Nämä ovat kentällä ns. spesiaalicaseja, joita hoidetaan hyvin tapauskohtaisilla vaatimuksilla ja suunnittelulla ja niihin on pääasiassa kokeneemmat ja erikoistuneet pelastusviranomaiset olemassa. Näiden osalta perusteiden läpikäynti riittää rakenteellisen paloturvallisuuden perusopetuksessa. Näin on TOTS:issa jo nykyisinkin, mutta tämä taso säilytetään jatkossakin.

4.5. Palotarkastuksen perusteet – opintojakso 6op (Amk-palopäällystötutkinto)

Nykyisin Pelastusopiston onnettomuuksien ehkäisyn opinnoissa on olemassa tietty, harkittu jatkumo pelastajakurssilta – alipäällystökurssille - ja edelleen Amk-palopäällystötutkintoon. Tämän jatkumon säilyttäminen ja edelleen kehittäminen tulevaisuudessa on äärimmäisen tärkeää. Jatkumo on tarpeellinen tämän tutkimuksen valossa jo pelastustoimen kentän vaatimien työtehtävien ja osaamisen kannalta. Mutta myös motivaatio oppimiseen, opiskeluun ja itsensä kehittämiseen pysyy yllä, kun seuraavalla tutkintotasolla saa aina jotain lisää. Tämä on huomioitava myös jatkossa päällystötutkinnon OPS:ia kehitettäessä ja myös TOTS-tasolla valvonnan ja palotarkastuksen opinnoissa.

Valvonnan opetus linkittyy moneen muuhun onnettomuuksien ehkäisyn opintojaksoon ja tarpeita integroinneille opintojaksojen kesken on paljon. Voisiko jatkossa harkita ns. moduulijattelua, eli Amk-tutkinnossa olisikin opintojaksorakenteen sijaan jakso/moduuli onnettomuuksien ehkäisyä, jonka sisällä aiheita voisi vaihdella ja opettajaresurssia käyttää joustavammin?

OPS-ASIAT:

Palotarkastus ja valvonta ovat keskeisimmät työtehtävät valmistuneilla N-kurssilaisilla. Tältä osin painotus nykyisessä OPS:ssa on kohdallaan. Mutta tähän opintojaksoon liittyvien painotus- ja kehittämistarpeiden valossa laajuutta tarvittaisiin huomattavasti nykyistä enemmän:

Esitetty uusi painotus ja tarpeet sisältöön:

- valvonta keskeisenä työtehtävänä
- valvontasuunnitelma ja riskianalyysi
- toiminnan tarkastaminen ja turvallisuuden tarkastaminen

- pelastussuunnitelman hyödyntäminen valvonnassa
- vaatimaan erityiskohteeseen liittyvä turvallisuusviestintä (integroituna turvallisuusviestinnän jaksoon)
- hallinnollinen valvontaprosessi ja toimivaltuudet (integroituna hallinnon jaksoon)
- asiakkaan kohtaaminen
- pöytäkirjan sisältö- ja muotovaatimukset
- laskutus
- työturvallisuus, uhkatilanteet, paloriskiasunnot
- tietojärjestelmät valvontatoiminnassa (Pronto -> Varanto)

Melko paljon N-kurssin käyneitä siirtyy nykyisin pelastuslaitoksilta suunnittelutoimistoille töihin ja saadun palautteen perusteella nykyinen rakenteellisen, palotarkastuksen ja toiminnallisen opetus antaa myös tähän hyvän pohjan. Tämäkin näkökulma tukee sitä, että laajuudet ja painopisteet kannattaa säilyttää vähintään nykytasolla jatkossakin.

Opetuksen painotuksessa huomioitava kohteiden toiminnan tarkastus ja toiminnan turvallisuuden tarkastaminen, ei niinkään tekniikan ja rakenteellisten asioiden tarkastaminen. Huomioidaan OPS- ja TOTS-painopisteesiana jatkossa.

Koko palotarkastuksen ja valvonnan "hallinnollisen" prosessin osaaminen, korjausvaatimusten perustelut oikein ja oikeassa järjestyksessä on osattava ja ymmärrettävä. Tätä on painotettu tietoisesti jo nyt ja integroitu valvonnan/hallinnon opetusta, mutta vaatii jatkossa lisää painopistettä ja lisäintegrointia opiskelijoiden osaamisen kannalta. Tarkastellaan OPS- ja TOTS-kehittämisasiana jatkossa.

Myös asiakkaan kohtaaminen, toimivaltuudet, pöytäkirja ja sen muotoiseikat painotettava vielä nykyistä enemmän TOTS:issa. Ja myös koko valvontaprosessi, ajan varaamiset, laskutus, oikaisuvaatimukset, valitusnäkökulma yms. käytävä kokonaisuutena ja jatkumona läpi valvonnan opetuksen yhteydessä, ei erillisinä asioina niin kuin nyt.

Turvallisuuskulttuurin ja riskienhallinnan ymmärtäminen yrityksissä tulee olla osa perusopintoja (Turvallisuusviestintä, Palotarkastus, Riskienhallinta), se on osa valvontatyön perusteita. Tämä vaatii jatkossa vielä nykyistä enemmän OPS- ja TOTS-integrointia ko. opintojaksojen kesken. Huomioidaan OPS- ja TOTS-kehittämisasiana jatkossa.

Valvontasuunnitelma-riskianalyysi, miten liittyvät/ohjaavat toisiaan? Valvontasuunnitelman päivitys pitäisi ohjata riskianalyysiä ja toisin päin. Nämä näkökulmat tulisi huomioida opetuksessa, vaativat rajapintatarkastelun valvonta-riskienhallinta -opintojaksojen kesken jatkossa.

Sähkölaitteistoasiat, räjähdevarastot, kaasuvälikkeet, kemikaaliasiat, lähes jopa kaikki nykyisen jatkokurssin asiat tulee olla pakollisessa palotarkastuksen perusopetuksessa, ovat päällystön valvontatyön arkipäivän asioita, eivät voi olla valinnaisia?

Kemikaalivalvonta on päällystön tehtävien arkipäivää, vähintään kemikaalivalvonnan peruskurssin (vertaa täydennyskoulutus) asiasisältö tultava Amk:ssa pakollisten opintojaksojen yhteydessä (valvonta ja palotarkastus), ei pelkästään valinnaisessa Palotarkastuksen jatkokurssi -jaksossa? Perusteet kemikaalivalvonnasta tulevat jo nykyisin valvonnan perusjaksolla, mutta laajuutta tarvitaan lisää? Sen jälkeen tämä on TOTS-kehittämisiä valvonnan perusjakson ja jatkokurssin välillä?

Valvontatehtävien työturvallisuus ja uhkatilanteet palotarkastuksella saatava mukaan opetukseen (suojautuminen, jalkinesuojaus, maatilat, uhkatilanteet, paloriskiasunnot jne.), tätä on nykyisin tosi vähän. Pelastuslaitoksilla tähän kuitenkin jo nykyisin kiinnitetään huomiota. Työturvallisuus on lähtökohtaisesti työnantajan lakisääteinen velvollisuus, joten pohdittava mille tasolle Pelastusopiston on edes järkevää ja tarvitsee kouluttaa ja mikä jää työnantajalle? Amk-tutkinnon tulee antaa valmiudet myös esimiestehtäviin, joten näitä asioita ei voi jättää pelkästään työnantajien perehdytyksen varaan. Työturvallisuuden perusteet ja suojavarusteiden käyttövelvollisuus on esimerkiksi käytävä läpi, sekä toimintatavat ja poikkeamatilanteista ilmoittaminen. Huomioidaan jatkossa OPS- ja TOTS-kehittämisasiana, mutta vaatisi lisää laajuutta palotarkastuksen opintojaksoon, ei mahdu nykyisiin kehyksiin?

N-kurssilaisilla ei ole olemassa "valmista kytköstä" pelastuslaitokseen, seminaarissa käytiin keskustelua miten saa mahdollisuuksia tehdä omatoimista palotarkastusharjoittelua / -seurantaa, pääseekö helposti mukaan pelastuslaitosten palotarkastajien matkaan? Sovittiin seuraava menettelytapa: yhteys suoraan riskienhallintapäällikköön tai johtavaan palotarkastajaan ja sieltä kautta eteenpäin. Näin toimimalla onnistuu varmasti myös jatkossa.

Todettiin kuitenkin, että tämä on sen tason asia, josta Pelastusopiston kannattaisi tehdä jatkossa joka tapauksessa sopimus pelastuslaitosten kanssa ja samaan sopimukseen mukaan N-kurssien lisäksi myös pelastajien palotarkastusharjoittelu. Tämä on hoidettava osana OPS-kehittämistyötä jatkossa.

Tietojärjestelmien opetuksen fokus on suunnattava jo nyt tulevaan Varantoon, ei kannata opettaa enää nykyisiä valvonnan tietojärjestelmiä. Tämä huomioidaan jo nyt tuleviin OPS:eihin ja jatkossa TOTS:eihin, kun Varanto saadaan käyttöön ja pelastusopistolle koulutusympäristö Varantoon.

Ulkoinen pelastussuunnittelu ja vaara-alueella oleville tiedottaminen sekä näiden kytkentä sisäiseen pelastussuunnitelmaan ja valvontatehtäviin sisältyy tähän opintojaksoon jo nyt. Tätä asiaa ja painotusta on lisättävä jatkossa. Vaatii lisää laajuutta tähän opintojaksoon.

TOTS-ASIAT:

Koko palotarkastuksen ja valvonnan "hallinnollisen" prosessin osaaminen, korjausvaatimusten perustelut oikein ja oikeassa järjestyksessä on osattava ja ymmärrettävä. Koko palotarkastusprosessin ymmärtäminen on tärkeää myös oikeanlaisen ja tehokkaan tietojärjestelmien käytön kannalta. Tätä on painotettu tietoisesti jo nyt ja integroitu valvonnan/hallinnon opetusta, mutta vaatii jatkossa lisää painopistettä ja lisäintegrointia opiskelijoiden osaamisen kannalta. Tarkastellaan OPS- ja TOTS-kehittämisasiana jatkossa.

Myös asiakkaan kohtaaminen, toimivaltuudet, pöytäkirja ja sen muotoseikat painotettava vielä nykyistä enemmän TOTS:issa. Ja myös koko valvontaprosessi, ajan varaamiset, laskutus, oikaisuvaatimukset, valitusnäkökulma yms. käytävä kokonaisuutena ja jatkumona läpi valvonnan opetuksen yhteydessä, ei erillisinä asioina niin kuin nyt.

Palotarkastuspöytäkirjaan kirjattavat pakolliset asiat on painotettava opetuksessa, eli ns. muotoseikat. Tätä on tietoisesti painotettu jo nyt, mutta pidetään mukana TOTS-painopisteenä myös jatkossa.

Tietojärjestelmien opetuksen fokus on suunnattava jo nyt tulevaan Varantoon, ei kannata opettaa enää nykyisiä valvonnan tietojärjestelmiä. Tämä huomioidaan jo nyt tuleviin OPS:eihin ja jatkossa TOTS:eihin, kun Varanto saadaan käyttöön ja pelastusopistolle koulutusympäristö Varantoon.

N-kurssilaisilla ei ole olemassa "valmista kytköstä" pelastuslaitokseen, seminaarissa käytiin keskustelua miten saa mahdollisuuksia tehdä omatoimista palotarkastusharjoittelua / -seurantaa, pääseekö helposti mukaan pelastuslaitosten palotarkastajien matkaan? Sovittiin seuraava menettelytapa: yhteys suoraan riskienhallintapäällikköön tai johtavaan palotarkastajaan ja sieltä kautta eteenpäin. Näin toimimalla onnistuu varmasti myös jatkossa.

Todettiin kuitenkin, että tämä on sen tason asia, josta Pelastusopiston kannattaisi tehdä jatkossa joka tapauksessa sopimus pelastuslaitosten kanssa ja samaan sopimukseen mukaan N-kurssien lisäksi myös pelastajien palotarkastusharjoittelu. Tämä on hoidettava osana OPS-kehittämistyötä jatkossa.

Opetuksen painotuksessa huomioitava kohteiden toiminnan tarkastus ja toiminnan turvallisuuden tarkastaminen, ei niinkään tekniikan ja rakenteellisten asioiden tarkastaminen. Huomioidaan OPS- ja TOTS-painopisteasiana jatkossa.

Valvontasuunnitelman ymmärtäminen ja hyödyntäminen on painotettava nykyistä enemmän opetuksessa, jotta erilaisten palotarkastusten kirjo tulee näkyville paremmin? Tämä on mukana TOTS:issa jo nykyisinkin ja tekevät tästä oppimistehtävänkin, mutta painotetaan jatkossa enemmän.

Pelastussuunnitelman hyödyntäminen palotarkastuksella otettava painokkaammin mukaan opetukseen, se on monesti lähtökohta koko palotarkastukselle ja tarkastustapahtumaan. Tämä on mukana TOTS:issa jo nykyisinkin, mutta painotetaan jatkossa enemmän.

Valvontatehtävien työturvallisuus ja uhkatilanteet palotarkastuksella saatava mukaan opetukseen (suojaus, jalkinesuojaus, maatilat, uhkatilanteet, paloriskiasunnot jne.), tätä on nykyisin tosi vähän. Pelastuslaitoksilla tähän kuitenkin jo nykyisin kiinnitetään huomiota. Työturvallisuus on lähtökohtaisesti työnantajan lakisääteinen velvollisuus, joten pohdittava mille tasolle Pelastusopiston on edes järkevää ja tarvitsee kouluttaa ja mikä jää työnantajalle? Mutta työturvallisuuden perusteet ja suojarusteiden käyttövelvollisuus on kuitenkin käytävä läpi, sekä toimintatavat ja poikkeamatilanteista ilmoittaminen. Huomioidaan jatkossa OPS- ja TOTS-kehittämisasiana, mutta vaatisi lisää laajuutta palotarkastuksen opintojaksoon, ei mahdu nykyisiin kehyksiin?

Ulkoinen pelastussuunnittelu ja vaara-alueella oleville tiedottaminen sekä näiden kytkentä sisäiseen pelastussuunnitelmaan ja valvontatehtäviin sisältyy tähän opintojaksoon jo nyt. Tätä asiaa ja painotusta on lisättävä jatkossa. Vaatii lisää laajuutta tähän opintojaksoon.

AMK-opiskelijoille pitäisi käydä läpi vaatimaan erityiskohteeseen liittyvä turvallisuusviestintä valvonnan osana sekä koulutuksen järjestäminen mahdollisesti valvontakäytien yhteydessä. Tämä vaatii TOTS-integrointia valvonnan ja turvallisuusviestinnän kesken. Huomioidaan TOTS-tarkasteluna jatkossa.

4.6. Turvallisuusviestintä – opintojakso 6op (Amk-palopäälylystötutkinto)

Yleistä Pelastusopiston turvallisuusviestinnän opetuksesta:

Onko turvallisuusviestinnän opetuksen arvostus Pelastusopistolla laskenut? Se ei saa laskea, koska se on pelastuslaitoksilla yksi keskeisimmistä ja painokkaimmista työtehtävistä?

Turvallisuusviestinnän opetusta pitäisi saada tuotua vielä lähemmäs tämän päivän toimintaa ja sen vaatimuksia pelastuslaitoksissa tietojen, taitojen ja ymmärryksen osalta – voisiko olla mahdollista esim. työelämäkiertojakso ko. aihetta opettaville opettajille pelastuslaitoksilla? Tämän mahdollisuus esim. vuoden 2017 aikana on otettava tarkasteluun?

Oppimateriaalien ajantasaisuus ja oikeat, kentällä käytössä olevat termit ovat tärkeitä. Nämä on huomioitava OPS:seissa ja TOTS:seissa. Ajankohtaista opetusmateriaalia voisi katsoa myös poikittieteellisesti, esim. kasvatus/käyttämistieteellisistä tiedekunnista?

Turvallisuusviestinnän strategisten tavoitteiden ymmärtäminen on kaikille kursseille tärkeää, eli ymmärtää miksi tätä työtä tehdään: turvallisuusviestintä, onnettomuuksien ehkäiseminen, kuntalaisten valmiuksien parantaminen ja viranomainen tutuksi myönteisellä tavalla. Pelastuslaitokset palvelevat kuntalaisia, he maksavat pelastuslaitosten palkat ja työvälineet ja kiinteistöt, joten kannattaa pitää tästä asiakassuhteesta hyvää huolta. Lisäksi ammattiyhteisö, oman alan ja osaamisen esittely tukevat tätä näkökulmaa. Tämä näkökulma on pidettävä mukana kaikessa turvallisuusviestinnän opetuksessa.

Tärkeää saada jo opetuksessa käsitys erilaisista kohderyhmistä ja valmiuksia kohdata näitä erilaisia ryhmiä sekä valmiuksia kohdentaa viesti oikein: miten kohdata ihmiset, vuorovaikutus, esim. lapselle lapsen tasoisesti asiat, oman työn ja työvälineiden esittely, hoito/opetushenkilöstön vastuu muista ihmisistä ja heidän turvallisuudesta. Tätä näkökulmaa on mukana TOTS:seissa jo nyt, mutta painotettava jatkossa.

Selkokielineen viestintä on erityisen tärkeää maahanmuuttajien ja muidenkin kohderyhmien kanssa. Tärkeää olisi osata käyttää selkokieltä, ei jäykkää viranomaiskieltä ja oikeita termejä kaikessa viestinnässä. Tätäkin on painotettava kaikissa TOTS:eissa, mutta vaatii lisää tuntimäärää lähes kaikilla tasoilla jatkossa? Tarkasteltava OPS-asiana ja yhdessä NouHätä-asian kanssa?

Sosiaalinen media ja sen hyödyntäminen TUVI-toiminnoissa on saatava vahvemmin mukaan kaikilla tasoilla Pelastusopiston TUVI-opetukseen. Sosiaalisen median osaaminen ja työkalut ovat erityisen tärkeitä turvallisuusviestinnän ja jatkossa myös kriisiviestinnän työkaluja. Niihin pitää tarjota perustietämystä ja osaamista. Pelastusalalla on ollut kaikkien toimijoiden yhteinen Pelastustoimi sosiaaliseen mediaan- hanke ja kentällä somessa ollaan nyt koko pelastustoimen voimin. Some on siis jo nyt virallisesti osa pelastuslaitosten turvallisuusviestintätyötä. Henkilöstön some-taidot ja -tiedot ovat tärkeitä niin työ- kuin yksityisroolissa. Tämä on huomioitava jatkossa painokkaammin ja on jo nyt kehittymässä mm. Pelastusopiston vetämän SoMe-hankkeen myötä, jossa TUVI-opettaja mukana.

Turvallisuusviestinnän opinnoissa tulee esitellä myös valtakunnallisen kumppanuusverkoston tuvi-työryhmän tekemä tuvi-vuosikello. Eli kentällä sovitut ja painotettavat keskeisimmät tuvi-

teemat vuoden aikana pelastusalalla. Tämä on mukana jo nykyisinkin TOTS:eissa, mutta painotetaan jatkossa.

Pelastusopistolta ei ole jäsentä kumppanuusverkoston tuvi-työryhmässä? Tämä on merkittävä puute, koska ko. työryhmä on se joka sopii linjauksia ja luotsaa suuntaa pelastuslaitosten TUVI-työlle jatkossa. Tässä pitää pystyä olemaan mukana, jotta Pelastusopiston opetus ei putoa pelastuslaitosten kerkasta? (Esim. SPPL:n opetustoimen foorumin palkinto -> ei Pelastusopiston edustajaa jakamassa?)

Turvallisuusviestinnän ja kouluttaja/viestintätaitojen osaaminen liittyvät oleellisesti toisiinsa ja näiden opintojaksojen kesken pitäisi olla selkeämpää yhteistyötä kaikissa tutkinnoissa. Turvallisuusviestinnässä tarvitaan viestintäosaamista sekä ennen kaikkea kouluttajaosaamista. Yksi tärkeä osaamisalue on aikuiskasvatukseen liittyvät haasteet, miten saamme aikuisen ihmisen muuttamaan ajatteluaan/käytöstään turvallisemmaksi? Lapset ovat tässä suhteessa helpommin tavoitettava kohderyhmä, varsinkin kun palomiesten ja paloautojen kiinnostavuus on ihailtavan suurta heidän joukossaan. Tämä vaatii jatkossa laajempaa integrointia ja tarkastelua koulutustaidon, opetusopin ja turvallisuusviestinnän kesken kaikissa tutkinnoissa.

Sidosryhmäyhteistyö on saatava painotetummin mukaan tuvi-opetukseen: turvallisuusviestintää tehdään laajalla kentällä, tämän asian ymmärtäminen on kaikille opiskelijoille tärkeää. Roolin ymmärtäminen, eli mistä asioista viestimisen vastuu ja koordinointi kuuluu kenellekin ja mistä asioista voidaan viestiä yhdessä. (SM, SPEK + pelastusalan liitot, SPPL, SSPL, Poliisi, TUKES, PV, MPK ry, Liikenneturva, THL, SPR, SUH, media... yms.).

OPS-ASIAT:

Nykyisin Pelastusopiston onnettomuuksien ehkäisyn opinnoissa on olemassa tietty, harkittu jatkumo pelastajakurssilta – alipäällystökurssille - ja edelleen Amk-palopäällystötutkintoon. Tämän jatkumon säilyttäminen ja edelleen kehittäminen tulevaisuudessa on äärimmäisen tärkeää. Jatkumo on tarpeellinen tämän tutkimuksen valossa jo pelastustoimen kentän vaatimien työtehtävien ja osaamisen kannalta. Mutta myös motivaatio oppimiseen, opiskeluun ja itsensä kehittämiseen pysyy yllä, kun seuraavalla tutkintotasolla saa aina jotain lisää. Tämä on huomioitava myös jatkossa päällystötutkinnon OPS:ia kehitettäessä ja myös TOTS-tasolla turvallisuusviestinnän opinnoissa.

Onko Pelastusopiston isojen tapahtumien (avoimet ovet, NouHätä yms.) oltava opiskelijoiden turvallisuusviestinnän harjoituksia, vai voisiko niihin olla oma "erillisresurssi" (johtaminen, projektin johtaminen ja –suunnittelu, projektiopinnot tms.)? Esimerkiksi NouHätä – projekti nappaa nykyisin liian ison palasen turvallisuusviestinnän opetuksen tunneista päällystön opetuksessakin (verrattuna suhteessa kentällä järjestettäviin normaaleihin tapahtumiin)? Pienestä tuntimäärästä puuttuu jo nyt monta oleellista asiaa, ei olisi varaa laittaa noin paljon tästä opintojaksosta tämän yhden tapahtuman järjestelyihin? Tulisiko jatkossa olla NouHätä-loppukilpailulle oma järjestelmä Pelastusopistolla tai sitten lisää laajuutta turvallisuusviestinnän opintojaksoon (n. 40-50h)? Nämä ovat kyllä hyviä harjoituksia opiskelijoille, mutta vievät kohtuuttomasti turvallisuusviestinnän opintojaksojen vähäistä tuntikehystä, koska ne on laskettava opiskelijan työksi TOTS:issa? Tämä asia on harkittava osana OPS-uudistuksia koko Pelastusopiston tasolla?

Voisiko suurempi osuus NouHätä – kilpailun suunnittelusta jatkossa esimerkiksi olla opiskelijoilla itsenäisten opintojen puolella, jolloin ei veisi niin paljon lähituntiresurssia? Tätä on harkittava,

mutta kilpailujärjestelyjen suunnittelu ei onnistu ilman kiinteää ohjausta, vaatii välillä topakasti opettajajohtoisuutta? NouHätä – projekti opettaa kylläkin monta asiaa, toimii hyvänä harjoitteena TUVI:ssa, mutta se syö nyt liian suuren osan ja sen varjolla monta muuta tärkeää tuvi-asiaa jää opettamatta / ei mahdu sisältöön?

Toisaalta Amk-opiskelijat olisi hyvä saada johtamaan AP:ta ja pelastajia osana turvallisuusviestinnän opetusta jatkossa, nykyisten Pelastusopiston avoimien ovien tapaan? Toimii hyvänä harjoitteena ja oppivat suunnittelua, projektin hallintaa ja johtamista TUVI-toiminnoissa. Tämä on myös tarkasteltava OPS-integrointiasiana jatkossa?

Turvallisuuskulttuurin ja riskienhallinnan ymmärtäminen yrityksissä tulee olla osa perusopintoja (Turvallisuusviestintä, Palotarkastus, Riskienhallinta), se on osa valvontatyön perusteita. Tämä vaatii jatkossa vielä nykyistä enemmän OPS- ja TOTS-integrointia ko. opintojaksojen kesken. Huomioidaan OPS- ja TOTS-kehittämisasiana jatkossa.

Koulutustaidon/opetusopin perusteet on oltava ensin erikseen päällystön opetuksessakin ja sitten niitä opittuja taitoja sovelletaan turvallisuusviestinnässä. Jatkossa tulisi saada enemmän vuorovaikutusta opetusopin, tiedottamisen ja turvallisuusviestinnän opetuksen välille. Ajatuksena: opetusopissa ja tiedottamisessa luodaan pohjat, joita sovelletaan sitten syvemmin turvallisuusviestinnässä. Tämä on tarkasteltava jo OPS-tasolla, osana OPS-kehittämistä, mutta vaatii myös TOTS-integrointia.

Palontutkinnan ja paloturvallisuussuunnittelun linkittäminen turvallisuusviestinnän suunnitteluun ja toimintoihin on oltava painotetummin mukana opetuksessa jatkossa. Tämä vaatii TOT/OPS-integrointia turvallisuusviestinnän, palontutkinnan, rakenteellisen ja laitejakson kesken. Huomioidaan OPS-kehittämisasiana jatkossa.

AMK-opiskelijoille pitäisi käydä läpi vaatimaan erityiskohteeseen liittyvä turvallisuusviestintä valvonnan osana sekä koulutuksen järjestäminen mahdollisesti valvontakäytien yhteydessä. Tämä vaatii TOTS-integrointia valvonnan ja turvallisuusviestinnän kesken. Huomioidaan TOTS-tarkasteluna jatkossa.

Pelastussuunnitelman perusteet, sisältö, laatiminen sekä suunnitelman hyödyntäminen valvonnan ja viestinnän työkaluna ovat tärkeää asiaa, mutta päällystöopinnoissa voisivat kuulua esimerkiksi jo onnettomuuksien ehkäisyn perusteet – opintojaksoon? Tarkastellaan OPS-asiana.

TOTS-ASIAT:

N-kurssilaisille on pelastajien lisäksi tärkeää muodostaa käsitys, ettei turvallisuusviestintä ole mitään ihmeellistä ja hankalaa. Siinä on kyse ihmisten arkisesta kohtaamisesta: Small talkista, miten ottaa esimerkiksi ensimmäinen kontakti esimerkiksi yleisötilaisuudessa pelastusajoneuvoa esitellessä. Tämä on huomioitu jo nykyisinkin opetuksessa, mutta muistettava myös jatkossa kun sisältöä kehitetään.

(Turvallisuus)viestintä on osa työtehtäviä jo työsopimuslakien perusteellakin. Esimiehellä on erityisesti vastuu pelastuslaitoksen sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä. Jokainen työntekijä vastaa myös hyvästä asiakaspalveluviestinnästä ja tästä on kyse niin turvallisuusviestinnässä erilaisten

kohderyhmien kanssa, kuin esim. valvonnan tai pelastustehtävän yhteydessä annattavassa neuvonnassa (esim. päivystävä palotarkastaja on hyvinkin konkreettinen esimerkki hyvän asiakasviestinnän vastuuhenkilöstä). Näkökulma pidettävä mukana ja painotetaan TOTS:issa jatkossa.

Palontutinnan ja paloturvallisuussuunnittelun linkittäminen turvallisuusviestinnän suunnitteluun ja toimintoihin on oltava painotetummin mukana opetuksessa jatkossa. Tämä vaatii TOT/OPS-integrointia turvallisuusviestinnän, palontutinnan, rakenteellisen ja laitejakson kesken. Huomioidaan TOTS-/OPS-kehittämisasiana jatkossa.

Riskipainotus ja – ajattelu, onnettomuus seuranta ja sen näkyminen turvallisuusviestinnässä, tätä on painotettava TUVI-opetuksessa jatkossa enemmän.

Pelastussuunnitelman visuaalinen ilme, ei ole lainsäädännön vaatimus (parantaa kylläkin luettavuutta, koulutettavuutta, hyödynnettävyyttä ja jalkauttamista), mutta tähän ei pitäisi käyttää paljon tuvi-opintojen vähiä lähitunteja? Pidetään kuitenkin jatkossakin lyhyesti mukana, koska tätä ei nykyisin käydä läpi missään muualla. Jos OPS-kehittäminen tehostaa pelastussuunnitelma-opetusta johonkin muualla, voi tästä luopua?

Erilaiset kohderyhmät ja niiden painotukset kentällä on oltava selkeämmin esillä opetuksessa, myös tulevaisuus ja sen tuomat muutokset painotuksiin huomioitava. Tämä mm. vaatisi Pelastusopiston TUVI-opettajana mukana oloa kumppanuusverkoston TUVI-työryhmässä? Kehitettävä jatkossa.

Erilaiset menetelmät, kuinka turvallisuusviestintää tehdään eri kohderyhmille ja erilaisissa tilanteissa, millä menetelmillä? Tätä on painotettava jatkossa TOTS-kehitystyössä.

Pelastuslaitokset olivat vahvasti sitä mieltä, että onnettomuuksien ehkäisyn ja turvallisuusviestinnän toiminnan konkreettista vuositason suunnittelun opetusta tarvitaan jatkossakin. Säilytetään mukana TOTS:issa ja opetuksessa.

Sopimuspalokunnat ovat mukana kentällä turvallisuusviestinnässä, tämä näkökulma oltava mukana myös opetuksessa, huomioidaan TOTS-kehittämisessä.

4.7. Riskienhallinta – opintojakso 5op (Amk-palopäällystötutkinto)

OPS-ASIAT:

Nykyisin Pelastusopiston onnettomuuksien ehkäisyn opinnoissa on olemassa tietty, harkittu jatkumo pelastajakurssilta – alipäällystökurssille - ja edelleen Amk-palopäällystötutkintoon. Tämän jatkumon säilyttäminen ja edelleen kehittäminen tulevaisuudessa on äärimmäisen tärkeää. Jatkumo on tarpeellinen tämän tutkimuksen valossa jo pelastustoimen kentän vaatimien työtehtävien ja osaamisen kannalta. Mutta myös motivaatio oppimiseen, opiskeluun ja itsensä kehittämiseen pysyy yllä, kun seuraavalla tutkintotasolla saa aina jotain lisää. Tämä on huomioitava myös jatkossa päällystötutkinnon OPS:ia kehitettäessä ja myös TOTS-tasolla riskienhallinnankin opinnoissa alipäällystö – päällystö välillä.

Tämä opintojakso vaatisi lisää laajuutta. Esitetyillä kehittämistarpeilla sekä riskienhallintamenetelmien, asiakkaiden riskienhallinnan että pelastustoimen kokonaisvaltaisemman riskianalyysin huomioiminen sisällössä ei ole mahdollista 5op jaksossa. Kaikki näkökulmat ovat tarpeellisia ja tarvitaan pelastusviranomaisen riskienhallintatyössä. Tilanne on myös siltä osin nurinkurinen, että riskienhallinnan opintojakso on pakollinen, mutta riskienhallinnan asiakasnäkökulmaa avaava turvallisuusjohtamisen opintojakso (ks. luku 4.13) ei ole. Tämä on pohdittava jatkossa uudelleen OPS-tasolla.

Turvallisuuskulttuurin ja riskienhallinnan ymmärtäminen yrityksissä tulee olla osa perusopintoja (Turvallisuusviestintä, Palotarkastus, Riskienhallinta), se on osa valvontatyön perusteita. Tämä vaatii jatkossa vielä nykyistä enemmän OPS- ja TOTS-integrointia ko. opintojaksojen kesken. Huomioidaan OPS- ja TOTS-kehittämissasiana jatkossa.

Valvontasuunnitelma-riskianalyysi, miten liittyvät/ohjaavat toisiaan? Valvontasuunnitelman päivitys pitäisi ohjata riskianalyysiä ja toisin päin. Nämä näkökulmat tulisi huomioida opetuksessa, vaativat rajapintatarkastelun valvonta-riskienhallinta -opintojaksojen kesken jatkossa.

Palontutkinnasta saatujen tietojen hyödyntäminen riskienhallinnan kohdentamisessa, tämä näkökulma on huomioitava riskienhallinnan TOTS:in jatkokehitystyössä ja vaatisi myös OPS-integrointitarkastelua?

Työturvallisuusriskien ja sisäisten riskien hallinta kuuluisivat enemmän turvallisuusjohtamisen kuin riskienhallinnan jaksolle? Tästä on käytävä rajapintatarkastelu osana OPS-kehittämistyötä ko. opintojaksojen kesken? Turvallisuusjohtamisen jakso ei ole pakollinen kaikille?

TOTS-ASIAT:

Painopiste sellaisiin tietojärjestelmiin, jotka painottuvat työssä, esimerkiksi MapInfo-opetuksessa riittää jatkossakin nykytasoa, eli MapInfon ominaisuuksien, käytön ja hyödyntämisen perusasiat, ovat tarpeen kaikille.

Eryteisesti paikkatietoasioita ja niiden hyödyntämismahdollisuuksia eri näkökulmista on painotettava TOTS:issa jatkossa.

Riskienhallinnan laajempi tausta ja teoria ovat tärkeitä ymmärtää kokonaisuuden kannalta, ei pelkästään pelastustoimen riskianalyysi, joten laajempi riskienhallinnan näkökulma oltava ehdottomasti mukana myös jatkossa. Kummatkin (riskianalyysi ja riskienhallinta) on oltava mukana, mutta oikeilla painotuksilla. Riskianalyysi tehdään "vain 22 kertaa vuodessa", mutta riskienhallintaa tehdään valvontatyössä joka päivä ja monia kertoja päivässä. Kuitenkin: pelastustoimen riskienhallinnan ja riskianalyysien tekijöitä tarvitaan kentälle enemmän, joten fokus painopisteenä kuitenkin pelastustoimen riskienhallinnassa laajemman näkökulman lisäksi.

Perusasiat täytyy tietää myös yritysten riskienhallinnasta ja laatujohtamisesta yleistasolla, koska esim. valvontatyössä (auditointi) keskustellaan yritysten kanssa näistä asioista. Yrityksen kokonaisriskienhallinnan ymmärtäminen auttaa esimerkiksi auditoivaa palotarkastusta. Nämä ovat mukana TOTS:issa jo nyt ja pidettävä jatkossakin, jotta opiskelijat ymmärtävät yritysten riskienhallinnan perusteita.

Viranomaisten valvontatyö (esim. arviointi, auditoiva palotarkastus, ymmärrettävä riskienhallinta ja menetelmiä) osana normaalin yrityksen riskienhallintatyötä on saatava mukaan sisältöön. Tämä vaatii rajapintatarkastelua ja TOTS-tarkastelun valvonta-riskienhallinta opintojaksojen kesken jatkossa.

Valvontasuunnitelma-riskianalyysi, miten liittyvät/ohjaavat toisiaan? Valvontasuunnitelman päivitys pitäisi ohjata riskianalyysiä ja toisin päin. Nämä näkökulmat tulisi huomioida opetuksessa, vaativat rajapintatarkastelun valvonta-riskienhallinta -opintojaksojen kesken jatkossa.

Työturvallisuusriskien ja sisäisten riskien hallinta kuuluisivat enemmän turvallisuusjohtamisen jaksolle? Tästä on käytävä rajapintatarkastelu osana OPS-kehittämistyötä ko. opintojaksojen kesken? Turvallisuusjohtamisen jakso ei ole pakollinen kaikille?

Pelastuslaitos ei ohjaa yrityksen riskienhallintaa, vaan on pieni osa sitä, tämä näkökulma huomioidava opetuksessa. Tämä on huomioitu jo nyt TOTS:in painotuksissa, pelastuslaitos "vain" ohjaa ja auditoi yrityksen turvallisuusjohtamisjärjestelmän toimintaa.

Palontutkinnasta saatujen tietojen hyödyntäminen riskienhallinnan kohdentamisessa, tämä näkökulma on huomioitava riskienhallinnan TOTS:in jatkokehitystyössä ja vaatisi myös OPS-integrointitarkastelua?

4.8. Paloturvallisuustekniikan perusteet – opintojakso 5op (Amk-palopäällystötutkinto)

OPS-ASIAT:

Tämä opintojakso on päällystötutkinnossa jatkumo palofysiikan ja rakenteellisen opintojaksoille ja näin on oltava jatkossakin. Nykyinen jatkumo päällystöllä: 2op Palofysiikan perusteet, 2op Palofysiikan jatkokurssi, 6op rakenteellinen paloturvallisuus ja 5op Paloturvallisuustekniikan perusteet on säilytettävä vähintään nykyisellään. Tämä näkökulma on pidettävä mukana OPS-kehitystyössä.

Perustason toiminnallisen palomitoituksen ymmärtäminen on vähimmäisvaatimus päällystötutkinnossa, mutta jatkossa pitää pystyä lisäämään valinnaisuutta, jos joku haluaa syventää osaamistaan? Vrt. Aiemmin oli myös mahdollista valita 6op paloturvallisuustekniikan jatkokurssi, mutta se on nyt säästösyistä karsittu ja yhdistetty pienempänä osana palotarkastuksen jatkokurssiin? Tämä ei ollut hyvä muutos, laajuus pieneni ja asiat ovat vähän erillään toisistaan? Mahdollisuudet palata tähän valinnaisuuteen on tarkasteltava OPS-kehitystyössä?

Pelastuslaitoksilla osittain ristiriitaisia kommentteja – osan mielestä perustason ymmärtäminen toiminnallisesta suunnittelusta on riittävä – osa haluaisi lisätä osaamisen tasoa asiantuntijatasolle? Kompromissi olisi ehkä se että perustason osaaminen toiminnallisesta tarvitaan kaikille, koska se tukee muuta ymmärrystä myös riskienhallinnasta ja toiminnallinen on koko ajan lisääntymässä tulevaisuudessa. Asiantuntijataso on jätettävä mieluummin valinnaiseksi tai täydennyskoulutukseen? Tämä on huomioitava osana OPS-kehitystyötä ja täydennyskoulutustarjontaa jatkossa?

Työnantajan (PeO) tulisi mahdollistaa myös vastuopettajan (ja muidenkin OE-tiimin opettajien) kehittyminen tässäkin aiheessa? Osaamistarpeena esimerkiksi asiantuntijuus täydennyskoulutuksessa, sijaistamistarpeet yms. Tämä on huomioitava tiimin (ja varsinkin vastuopettajan) osaamisen kehittämisen suunnittelussa jatkossa.

Tulevaisuuden näkymät pidettävä mielessä opetuksessa myös, rakennusvalvontojen alueellistuminen (2019 ->?) ja toiminnallisen palosuunnittelun lisääntyminen tulevaisuudessa yms. Nämä ja niiden vaikutukset toiminnallisen suunnittelun opetukseen huomioidaan ko. opintojakson TOTS- ja OPS-tarkastelussa jatkossa.

TOTS-ASIAT:

Pääfokuksena pidettävä jatkossakin toiminnallisen paloturvallisuussuunnittelun perusteiden ymmärtäminen perustasolla, ei tarvitse osata täydellisesti toiminnallista suunnittelua itse. Asia ja aihe ovat tärkeitä, mutta käytännön työelämässä juuri valmistuneet eivät pääse näiden asioiden kanssa tekemisiin, koska se on delegoitu kokeneimmille asiantuntijoille. Perusteet on kuitenkin hallittava.

Toiminnallisen palosuunnittelun perusteet on pakollinen osa valmistuvan Amk-päällystön osaamista, vaikka sitä ei heti kentällä tarvitsisikaan, tukee kuitenkin riskienhallintaa ja sen ymmärrystä kokonaisuutena.

Laaja paloturvallisuustekniikan osaaminen ja opettaminen on hyvä, mutta haasteena on osaamisen pysyminen kenttätyössä, koska toiminnallisen palosuunnittelun caseja ei tule kentällä jatkuvasti eikä edes joka vuosi vastaan pelastusviranomaisen perustyössä. Tämä on huomioitava jatkossa pelastusopiston täydennyskoulutustarjonnassa.

3.osapuolen lausuntojen ymmärtäminen on oltava myös mukana opetuksessa, koska 3.osapuolelta täytyy osata kysyä juuri oikeat kysymykset, jotta saa oikeanlaiset vastaukset. Pidetään mukana ja painotetaan TOTS:issa edelleen.

Melko paljon N-kurssin käyneitä siirtyy nykyisin pelastuslaitoksilta suunnittelutoimistoille töihin ja saadun palautteen perusteella nykyinen rakenteellisen, palotarkastuksen ja toiminnallisen opetus antaa myös tähän hyvän pohjan. Tämäkin näkökulma tukee sitä, että laajuudet ja painopisteet kannattaa säilyttää vähintään nykytasolla jatkossakin.

Tulevaisuuden näkymät pidettävä mielessä opetuksessa myös, rakennusvalvontojen alueellistuminen (2019 ->?) ja toiminnallisen palosuunnittelun lisääntyminen tulevaisuudessa yms. Nämä ja niiden vaikutukset toiminnallisen suunnittelun opetukseen huomioidaan ko. opintojakson TOTS- ja OPS-tarkastelussa jatkossa.

FDS-mallinnusohjelman käyttöönoton mahdollisuudet opetuksessa Pelastusopistolla on harkittava tulevaisuudessa. Nykyisin opetuksessa käytettävää CFAST:ia ei juurikaan käytetä palosimuloinnissa enää kentällä. Simuloinnin perusteet voidaan oppimismielessä käydä jatkossakin läpi CFAST:n avulla, mutta toisaalta myös FDS:ään on saatavissa joitakin GUI-liittymiä, jotka helpottavat järjestelmän omaksumista. Näiden hankkimista Pelastusopistolle tulee harkita. Nykyinen opintojakson laajuus (ja toisaalta nykyiset Pelastusopiston opettajien kompetenssit) eivät riitä FDS-ohjelman laajan soveltamisen opetukseen. Mutta tulevaisuudessa tulisi harkita, otettaisiinko

FDS käyttöön jo perusopetuksessa ja laajempi soveltaminen siitä opetettaisiin esim. valinnaisella jatkokursseilla? Tämä vaatisi siis myös Pelastusopiston opettajien osaamisen kehittämistä.

4.9. Palotekniset laitteistot – opintojakso 3op (Amk-palopäällystötutkinto)

Nykyisin Pelastusopiston onnettomuuksien ehkäisyn opinnoissa on olemassa tietty, harkittu jatkumo pelastajakursilta – alipäällystökurssille - ja edelleen Amk-palopäällystötutkintoon. Tämän jatkumon säilyttäminen ja edelleen kehittäminen tulevaisuudessa on äärimmäisen tärkeää. Jatkumo on tarpeellinen tämän tutkimuksen valossa jo pelastustoimen kentän vaatimien työtehtävien ja osaamisen kannalta. Mutta myös motivaatio oppimiseen, opiskeluun ja itsensä kehittämiseen pysyy yllä, kun seuraavalla tutkintotasolla saa aina jotain lisää. Tämä on huomioitava myös jatkossa päällystötutkinnon OPS:ia kehitettäessä ja myös TOTS-tasolla paloteknisten laitteiden opinnoissa.

OPS-ASIAT:

Laajuutta päällystöllä on nykyisin paloteknisten laitteiden opintoihin aivan liian vähän? Opintojakso on nykyisellään erittäin suppea huomioiden sen että jaksossa tulee laitteiden teknisen toiminnan ja operatiivisen käytön lisäksi käydä läpi laitteistoja koskevat säädökset, standardit, ohjeet ja suunnittelun ohjaus läpi. Pelastusviranomaisen rooli kentällä rakentamisen ohjauksessa on nimenomaan laitteistojen konsultointi rakennusvalvonnan tukena, johon nyt on liian heikko osaaminen? Rakennusvalvonta kysyy juuri näistä laiteasioista eniten pelastusviranomaisen konsultaatiota (mikä on myös säädösten meidän roolijako SM/YM). Nykyisellään esimerkiksi AP saa harjoitukset yms. huomioiden paremmat valmiudet laitteisiin kuin päällystö. Tämä on tarkasteltava jatkossa OPS-kehittämisenä? Laajuutta saatava jatkossa varsinkin N-kurssien laiteopintoihin ehdottomasti lisää, nykyisellään ei pystytä järjestämään edes pelastajien tasolla kaikkia laiteharjoituksia? Pelastuslaitosten mielestä (seminaarissa keskusteltu) päällystön on osattava laitteista kaikki asiat kun he Pelastusopistolta lähtevät?

Vrt. Amk-aikakauden alkupuolen N-kursseilla laitejakson laajuus oli 4-5 op luokkaa (vaikka taustalla oli jo pelastajatutkinto) ja aiemmin, ennen Amk-aikaa päällystökurseilla oli noin 140h laiteopetusta? Mitä mahdollisuuksia PolAmk-kuvio toisi tähän, jos pisteitä vapautuisi joistain opinnoista? Tarkasteltava OPS-tasolla.

Nykyisellä laajuudella varsinkin savunpoiston suunnittelun/mitoituksen ohjaus on jouduttu jättämään tosi vähäiselle lähiopetukselle. Tätä opetusta tulee kehittää ja laajentaa TOTS:issa.

Ammattitutkintoon pitää kuulua perusasiat valtion rahoituksella, tämä oli pelastuslaitosten mielihope! Ei siis niin että pelastuslaitos maksaa oppimisen kahteen kertaan (täydennyskoulutus), koska tutkinnon suorittanut ei osaa riittävästi, vaan joutuu täydennyskouluttautumaan?

Paloteknisten laitteistojen ja ylipäätään turvallisuusteknisten ratkaisujen kehitys/merkitys tulee kasvamaan tulevaisuudessa entisestään, joten siitäkin näkökulmasta tätä opetusta pitäisi pystyä laajentamaan.

Pronto / erheellisten ja muidenkin paloilmoitinkeikkojen selosteiden täyden harjoittelua saatava mukaan opetukseen. Varsinkin tulevan Varannon myötä tätä harjoittelua tulee saada opetukseen mukaan. Tämä on OPS-tarkastelun asia, jatkossa lähitunteja tähän on saatava lisää, nykyinen tuntimäärä ei tätä mahdollista? Tätä tulisi kehittää ja integroida siten, että jatkossa esim. laitekeikan selosteen perustäyttö teoriassa käytäisiin läpi tällä jaksolla ja sitten selosteiden täyden harjoittelu integroitaisiin jonkin muun yhteyteen? Esimerkiksi se voisi olla mukana sovelletuissa laitekeikoissa, johtamisharjoituksissa ja loppuharjoituksessa? Näihin ainakin on jatkossa saatava mukaan selosteiden täyttöharjoittelua?

OPS-täsmennys paloteknisten laitteiden jakson tavoitteisiin: laitteistojen tarkastus ja valvonta yhdessä ja erikseen rakennusvalvonnan kanssa on huomioitava opetuksessa. Tämä huomioidaan ja painotetaan OPS-kuvauksissa valvonnan ja laitejakson kesken ja ko. opintojaksojen integroinnissa sekä TOTS:eissa.

Laitejakson ja paloturvallisuustekniikan perusteet -opintojakson yhteistä kokonaisuutta tulisi tarkastella synkronoinnin/integroinnin näkökulmasta. Tämä on käytävä läpi OPS-kehittämisasiana jatkossa?

TOTS-ASIAT:

Pelastusviranomaisen rooli kentällä rakentamisen ohjauksessa on nimenomaan laitteistojen konsultointi rakennusvalvonnan tukena, johon nyt on liian heikko osaaminen? Rakennusvalvonta kysyy juuri näistä laiteasioista eniten pelastusviranomaisen konsultaatiota (mikä on myös säädösten tasolla meidän roolijako SM/YM). Opintojen laajuutta on lisättävä OPS-tasolla, ks. Edellä. Ja varsinkin A-kursseilla tämä on huomioitava myös TOTS-painotuksena, vähäiset laitetunnit on painotettava suunnitteluun.

TOTS:in painopiste päällystölle nimenomaan laitteiden suunnittelun ohjauksessa, mestari ei kentällä ajele kuitenkaan yksin laitekeikoille, vaan siellä on esim. AP-kaverit operatiivisena tukena. Painotusta on lisättävä laitteistojen suunnittelun ohjauksessa jatkossa enemmän automaattisiin sammutusjärjestelmiin.

3op on tähän ihan ehdoton minimi. Mistään ei voi karsia. Laitteiden käytännön käytön harjoittelu ja paloteatteri on koettu erittäin hyödyllisiksi osana nykyopetusta. Paloteatteria ja laiteharjoituksia on siis kehitettävä edelleen.

Päällystöopiskelijan (osaltaan myös pelastaja ja alipäällystö) tulee ymmärtää miten teknologian lisääntyminen vaikuttaa muihin turvallisuustekniikan asioihin. Yleensä teknisten laitteiden määrän lisääntyminen tarkoittaa esimerkiksi suurempia palo-osastokokoja tms. Eli miten nämä seikat tulee huomioida pelastustoiminnan johtamisessa, pelastustoiminnassa, sammutus- ja pelastustaktiikoiden valinnassa, työvälineiden ja -tapojen muuttamisessa? Tämä näkökulma on painotettava kaikissa laiteopetuksen TOTS:eissa jatkossa.

On ymmärrettävä laitteiden toimintaa myös erhehlytysten vähentämisen kannalta, kuinka ja millä keinoilla voidaan vähentää erheellisiä paloilmoituksia? Tämä on mukana TOTS:issa jo nyt, mutta jatkossa painotettava entisestään, ja varsinkin jos lisälaajuutta saataisiin.

Tulee pystyä myös tässä opintojaksossa ennakoimaan tulevaa, eli laitteiden "äly" tulee jatkossa entisestään lisääntymään, laitteet eivät ole enää vain mekaanisia laitteita. Tätä on painotettava opetuksessa tulevaisuudessa. Tämä näkökulma on huomioitava opetuksessa myös laitteistojen riskien näkökulmasta, eli mitä älyllä kannattaa tehdä ja mitä ei?

OPS-täsmennys paloteknisten laitteiden jakson tavoitteisiin: laitteistojen tarkastus ja valvonta yhdessä ja erikseen rakennusvalvonnan kanssa on huomioitava opetuksessa. Tämä huomioidaan ja painotetaan OPS-kuvauksissa valvonnan ja laitejakson kesken ja ko. opintojaksojen integroinnissa sekä TOTS:eissa.

Nykyisellä laajuudella varsinkin savunpoiston suunnittelun/mitoituksen ohjaus on jouduttu jättämään tosi vähäiselle lähiopetukselle. Tätä opetusta tulee kehittää ja laajentaa TOTS:issa.

Pronto / erheellisten ja muidenkin paloilmoitinkeikkojen selosteiden täytön harjoittelua saatava mukaan opetukseen. Varsinkin tulevan Varannon myötä tätä harjoittelua tulee saada opetukseen mukaan. Tämä on OPS-tarkastelun asia, jatkossa lähitunteja tähän on saatava lisää, nykyinen tuntimäärä ei tätä mahdollista? Tätä tulisi kehittää ja integroida siten, että jatkossa esim. laitekeikan selosteen perustäyttö teoriassa käytäisiin läpi tällä jaksolla ja sitten selosteiden täytön harjoittelu integroitaisiin jonkin muun yhteyteen? Esimerkiksi se voisi olla mukana sovelletuissa laitekeikoissa, johtamisharjoituksissa ja loppuharjoituksessa? Näihin ainakin on jatkossa saatava mukaan selosteiden täyttöharjoittelua?

4.10. Ympäristöturvallisuus – opintojakso 2op (Amk-palopäällystötutkinto, pakollinen opinto)

Tavoitteena tällä opintojaksolla on opettaa pelastustoimen ammattilainen ymmärtämään ympäristöonnettomuuden merkitys ja kalleus sekä perehdyttää yhteistyöviranomaisena ympäristöviranomaisen toimintatapoihin.

OPS-ASIAT:

Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa (ympäristöviranomainen, kunnan kemikaalivalvontaviranomainen, ympäristöterveys yms.) onnettomuuksien ehkäisyn näkökulmasta on tuotava näkyviin tällä opintojaksolla. Se käydään jo nyt läpi, selvittävät esim. oppimistehtävien kautta yhteistyötä pelastuslaitos-ympäristöviranomaisena. Jatkossa OPS- ja TOTS-tasolla käydään läpi integrointi ja rajapintatarkastelut valvonnan opintojaksojen kanssa.

Öljyntorjunta pitäisi olla onnettomuuksien ehkäisyn näkökulmasta vielä nykyistä enemmän esillä tällä jaksolla? Öljyntorjunnan opetusta muutenkin pitäisi laajentaa, pitäisi olla jopa kokonaan oma opintojakso öljyntorjunnalle ja myös täydennyskoulutukseen tätä tulee saada tarjolle (saataisi löytyä myös rahoitusta Pelastusopistolle, esim. öljysuojarahasto, syke jne.)? Päälystön OPS:iin/TOTS:iin ei esimerkiksi kuulu enää öljyntorjuntaharjoitus? Merellinen öljyntorjunta tulee saada enemmän esille opetuksessa. Tätä asiaa ja laajuutta tulee lisätä päällystötutkinnossa ehdottomasti, tarkasteltava OPS-tasolla ja täydennyskoulutuksen osalta koko talon tasolla? Ei ole pelkästään OE-tiimin asia

Kannattaisi harkita sopivan ja järkevän täydennyskoulutuspaketin rakentamista öljyntorjunnasta (useammassa jaksossa, välille selvitystehtäviä omalta alueelta), Boris-järjestelmä myös mukaan? Rahoitustakin voisi saada ja tarvetta olisi. Ja voisiko tämä täydennyskoulutus sitten jatkossa olla AHOT:oitavissa osaksi amk-opintoja?

TOTS-ASIAT:

Päällekkäisyydet VAK-jakson kanssa ovat tarkoituksellisia ja tahallisia (KSu). Nämä päällekkäisyydet on tarkoituksenmukaista säilyttää edelleen TOTS:eissa (vaaralliset aineet ja ympäristöturvallisuus), koska se tehostaa oppimista ja asian syventämistä.

Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa (ympäristöviranomainen, kunnan kemikaalivalvontaviranomainen, ympäristöterveys yms.) onnettomuuksien ehkäisyn näkökulmasta on tuotava näkyviin tällä opintojaksolla. Se käydään jo nyt läpi, selvittävät esim. oppimistehtävien kautta yhteistyötä pelastuslaitos-ympäristöviranomainen. Jatkossa OPS- ja TOTS-tasolla käydään läpi integrointi ja rajapintatarkastelut valvonnan opintojaksojen kanssa.

Sammutusjätevesien käsittely ja ympäristövahingot, pitää olla ehdottomasti mukana tällä opintojaksolla. On mukana TOTS:issa (pelastustoimi ympäristövahinkojen aiheuttajana, myös vaahdot mukana) jo nyt. Mutta näkökulmasta: sammutusjätevesien käsittelymahdollisuuksien käytännön toteuttamiskeinot ja – mahdollisuudet täsmennetään OPS:issa valvonnan ja ympäristöturvallisuuden opintojaksojen kesken ja tarkasteltava TOTS-asiana yhdessä valvonnan opintojaksojen kanssa (esimerkkejä toteutetuista ratkaisuista mukaan ja tähän kohtaan TOTS-integraatio).

4.11. Palontutkinta – opintojakso 2op (Amk-palopäällystötutkinto)

Yleistä palontutkinnan opetuksesta PeO:lla:

Ongelmana Pelastusopistolla melko pienet tuntimäärät palontutkintaan jo alun perinkin ja lisäksi tuntikarsintoja tullut lisää säästöjen takia muutaman vuoden aikana. Esimerkiksi Amk:n 20 %:n "juustohöyläleikkaus" vei osan näistäkin tunneista.

Kentän ja pelastuslaitosten vaatimukseen nähden Pelastusopiston nykyisissä OPS:eissa liian vähän tuntiresursseja, ainakin AP ja Amk? Varsinkin päällystön OPS:issa palontutkinnan (1p + 2op) laajuus on auttamatta liian vähän. Huomioitava OPS-kehittämisasiana? Voisiko jatkossa olla tämän 2op:n pakollisen perusjakson lisäksi valinnainen syventävä palontutkinnan jatkokurssi, joka toteutettaisiin esimerkiksi osittain monimuoto-opetuksena yhdessä pelastuslaitosten kanssa?

OE-opetuksen kehittämisseminaarissa sovittiin, että tähän kehittämissuunnitelmaan kootaan mukaan palontutkinnan opetuksen kehittämiseen liittyen kumppanuusverkoston syksyllä 2015 toteuttaman palontutkintakyselyn tuloksia niiltä osin, kuin niissä on kommentteja Pelastusopis-

ton palontutkinnan tutkinto-opetukseen tai täydennyskoulutukseen. Alla on koottuna ko. kyse-lystä kehittämisehdotuksia, joilla on vaikutusta Pelastusopiston tutkinto-opetuksen kehittämi-seen jatkossa:

- ei pelkästään case-tapausten läpikäyntiä ja valokuvien katselua.
- case-tapauksetkin voivat opettaa jotain, mutta valitettavasti usein niistä ei saa mitään uutta irti
- enemmän oikeita koepoltoja harjoituspäiviksi, niitä ei ole vaikea järjestää pienessä mitta-kaavassa
- erilaiset caset on tärkeitä ja pureutuminen paremmin myös rikollisuuden torjuntaan
- case-harjoituksia voisi käydä läpi myös esityksinä esim. Powerpoint-muotoisina
- käytännön harjoituksia enemmän
- voisi tuottaa harjoituksista kirjallista materiaalia ja esityksiä, jotka olisivat laajemman poru-kan hyödynnettävissä
- case tyyppistä koulutusta joko tekemällä tai caseja läpikäymällä.
- koulutuksen tulisi johtaa osaamisnäyttöön / loppukokeeseen
- palontutkinnan kokonaisuuteen / opintosisältöön voisi kuulua erilaisia "moduuleja"
- tapauskertomuksia voisi olla kansallisessa verkossa, josta kävisi ilmi myös kuinka palontut- kinta on suoritettu
- keskittyttäisiin enemmän palontutkinnan käytännön työhön palopaikalla
- enemmän case-tyyppistä ja käytännönläheistä koulutusta.
- koulutuksessa tulisi voimakkaammin painottaa sitä, että palontutkinnan tulosten tulee ta- valla tai toisella jalostua toimintatapojen kehittämisen työkaluiksi niin pelastustoimen sisällä kuin turvallisuuskulttuurin kehittämisessä
- purkamalla erilaisia caseja, miten ratkaisuihin päädyttiin, mitä tutkittiin ja miten, eri viran- omaisten huomiot ja yhteenvedot
- perehtymistä erilaisiin paloihin, syttymismekanismeihin, sähköpaloihin
- Moodle-ympäristöön case-paketteja onnistuneista ja epäonnistuneista tapauksista
- sähköiset syttymissyöt, oikeusistunnot enemmän mukaan opetukseen
- tulosten hyödyntäminen tulisi ottaa kehitystyössä painopisteeksi, paikatutkinta vie liikaa huomiota toiminnan tarkoitukselta
- enemmän case-tyyppistä koulutusta
- tuntikehykset eri tasolle kuin nykyisin
- vertaisverkko pitäisi rakentaa ja hyödyntää eri puolilla valtakuntaa toimivien tutkijoiden osaamista, jotta kaikkien ei tarvitse hakata päätään samaan karjalan mäntyyn...
- kansainvälinen koulutusyhteistyö ja oppiminen esim. Amerikan poikien huippuosaamisesta olisivat tervetullutta, jotta saataisiin tutkinta tieteellisen tarkastelun kestäväälle tasolle ja tut- kintamenetelmät niin hyvälle tasolle, että niitä voisi esimerkiksi oikeudessa esitellä suunnil- leen nauramatta
- demoja lisää ja hyödynnettävä harjoitusaluetta enemmän koulutuksessa
- case-harjoitteita, ajankohtaista asiaa, tutkintatietoa ulkomailta (sovelletusti)
- palontutkinta olisi nähtävä osana laajempaa kokonaisuutta, tuettava sitä, että pelastuslaitok- set tutkisivat mahdollisimman paljon myös ns. pieniä keikkoja, siten saataisiin luotettavam- paa tilastomateriaalia, joista olisi mahdollista löytää pieniä yhdistäviä tekijöitä
- tämän vuoksi myös tutkimusmenetelmien, tiedonhankinnan ja raportoinnin pitäisi olla yhte- näisempiä
- eri teemoja; sähköpalot, ajoneuvopalot...
- case-tutkimuksia, harjoituksia
- tason 1 palontutkinnan koulutusta operatiiviselle henkilöstölle

- yksittäisille sammuttajille suunnattuja sammutusteknisiä nyrkkisääntöjä siitä, kuinka säilytetään palontutkinnan edellytykset ja millaisia huomioita tulisi tehdä aivan rutiinikeikoilla ja niille mennessä, tämän uskoisin onnistuvan OPS:in sisällä eri tavoin asioita opettamalla ilman merkittäviä resurssien lisäämisiäkin
- lähdetään ensiksi siitä, että peruskoulutus pelastaja, alipäällystö sekä AMK tasolla tulee olla tasokasta ja nykyaikaista, nykyisin sitä se ei ole
- ehkä enemmän tekniseen tutkintaan liittyvää koulutusta.
- perusasiaa, palopaikan ominaisuuksia, työnjakoa, esimerkkitapauksia jne.
- käytännön harjoituksia enemmän.

Palontutkinnan opetus, Amk-päällystötutkinto:

OPS-ASIAT:

Päällystön palontutkinnan perusopetuksessa tähdätään nykyisin palontutkinnan tasolle 2 (periaatteessa myös Pelastusopiston OE-tiimin opettajien osaamistaso loppuu tähän). Siitä ylittävään tasoon tarvitaan asiantuntijoita ulkopuolelta mukaan opetukseen ja yhteistyötä kentällä olevien muiden toimijoiden kanssa (PolAmk, pelastuslaitokset, Palontutkijayhdistys, Tukes jne.) Jotta mahdollistetaan riittävän laadukas palontutkinnan opetus jatkossa, on saatava aikaan kiinteä yhteistyö kumppanuusverkoston, PolAmk:n ja Palontutkijayhdistyksen kanssa.

Spesiaaliasioissa (sähköasiat, paikkatutkinta, vakuutusala jne.) On oltava oikeasti palontutkinnan erityisasiantuntemusta mukana myös opetuksessa. Pelastusopiston OE-tiimin osaaminen ei riitä itse tähän kaikkeen, joten on oltava mahdollisuus jatkossakin käyttää ulkopuolista asiantuntemusta sopivasti. Taloudesta huolimatta on mahdollistettava asiantuntija-tuntiopettajien käyttö jatkossakin. Tähänkin tarvitaan kiinteää yhteistyötä esim. Kumppanuusverkoston, PolAmk:n ja palontutkijayhdistyksen kanssa.

Seminaarissa todettu: riittävä taso palontutkinnan opetuksessa ammattitutkinnossa päällystölle on tason 1 ja 2 tutkinnan perusteiden osaaminen. Päällystön tasovaatimusta ei siis ole tarpeen nostaa, mutta turvattava 2 tason saavuttaminen oikeasti. Tämä vaatii lisää tunteja ja pystyttävä käyttämään jatkossakin ulkopuolista asiantuntemusta ja tehtävä yhteistyötä, ks. Edellä.

Palontutkinnasta saatujen tietojen hyödyntäminen riskienhallinnan kohdentamisessa, tämä näkökulma on huomioitava riskienhallinnan TOTS:in jatkokehitystyössä ja vaatisi myös OPS-integrointitarkastelua?

TOTS-ASIAT:

Palontutkinnasta saatujen tietojen hyödyntäminen riskienhallinnan kohdentamisessa, tämä näkökulma on huomioitava riskienhallinnan TOTS:in jatkokehitystyössä ja vaatisi myös OPS-integrointitarkastelua?

Tehokkaan ehkäisevän työn ja turvallisuusviestinnän perustana on toimiva ja tehokas palontutkintatyö. Riskiperusteisuus ja palontutkinnassa saatu tieto on saatava esille ja hyötykäyttöön näi-

hin toimintoihin. Tämä näkökulma on saatava painopisteeksi ja motivaatioksi päällystön palontutkinnan opetuksessa. Käydään jatkossa läpi PTAR-perusteet palontutkinnan osuudessa ja huomioidaan myös turvallisuusviestinnässä.

Ihmisen toiminnan tutkiminen, ihminen onnettomuuksien takana, tätä on myös painotettava palontutkinnan opetuksessa jatkossa, on kyllä mukana jo nykyisinkin.

Kansainvälinen palontutkinnan kirjallisuus (esim. NFPA) tuotava esille ja oltava mukana opetuksessa. Tämä huomioidaan jatkossa OPS-/TOTS-asiana.

Palontutkinnan ja sen vaatiman osaamisen tasot tuotava esille opetuksessa, kumppanuusverkon palontutkinnan raami ja esim. NFPA:n mukaiset tasot? Tämä käydään jo nyt läpi opetuksessa, mutta Pelastusopiston tutkinnon "tähtäintaso" tuotava ehkä selkeämmin opiskelijoille esille jatkossa?

Palontutkinnasta saatujen tietojen hyödyntäminen riskienhallinnan kohdentamisessa, tämä näkökulma on huomioitava riskienhallinnan TOTS:in jatkokehitystyössä ja vaatisi myös OPS-integrointitarkastelua?

4.12. Valinnaiset jatkokurssit (Amk-palopäällystötutkinto)

Yleistä Amk-palopäällystötutkinnon valinnaisista opinnoista:

Valinnaisia jaksoja supistettiin vuodelle 2015 säästösyistä, tästä keskusteltiin seminaarissa pelastuslaitosten edustajien kanssa. Todettiin, että se on lyhytnäköistä toimintaa tulevaisuutta ajatellen ja asiaa tulee harkita uudelleen OPS-kehittämisen yhteydessä. Pelastusopisto on valtakunnan ainoa oppilaitos, joka tarjosi supistettujen valinnaisten kaltaista syventävää opetusta ja nyt sekä on karsittu pois? Tässä PeO syö omaa osaamistaan ja keihäänkarkeään?

Lisäksi pelastuslaitokset joutuvat maksamaan tämän jatkossa enemmän täydennyskoulutuksessa? Pelastusopiston tulee tarkastella valinnaiset uudelleen siten, että huomioidaan "vanha tarjonta" ja niiden palauttamismahdollisuudet osana OPS-kehittämistyötä? Mahdolliset lisävalinnaiset voisivat olla esim. avoimen amk:n, täydennyskoulutuksen tai miksei myös YAMK:n opintoja jatkossa?

Olisiko opiskelijoiden mahdollista tehdä valintapäätös näiden valinnaisten opintojen välillä nykyistä myöhemmin? Kun on ensin saatu hieman kenttäkokemusta ja omaksuttu tarvetta kehittää omaa osaamistaan paremmin, voisivat valinnat olla järkevämpi? Tämä näkökulma on otettava huomioon jatkossa OPS-kehittämisasiana?

Nykyisellä valintamuodolla jaksosten valinnat sulkevat toisiaan pois, tämä on kokonaisuuden kannalta huono asia? Valinnaisuuksia tulee kehittää siten, että kaikilla opiskelijoilla on tosiasiallinen mahdollisuus valita näitä opintojaksoja kaikista vaihtoehdoista. Tämäkin näkökulma on otettava huomioon jatkossa OPS-kehittämisasiana?

Olisiko mahdollista saada enemmän "ristiin käyttöä" Savonian muiden yksiköiden välillä (teku, PeO ym.), jotta valinnaisia voisi ottaa järkevästi myös muualta esim. rakennustekniikka / teku jne.? Miten PolAmk vaikuttaa tähän? Tämä tulee huomioida OPS-kehittämistyössä ja Savonian kanssa tehtävässä yhteistyössä PolAmk-kuviosta huolimatta jatkossakin.

4.13. Turvallisuusjohtaminen ja – suunnittelu – opintojakso 6op (Amk-palopäällystötutkinto, valinnainen)

OPS-ASIAT:

Riskienhallinnan opintojakso vaatisi lisää laajuutta (ks. luku 4.7). Esitetyillä kehittämistarpeilla sekä riskienhallintamenetelmien, asiakkaiden riskienhallinnan että pelastustoimen kokonaisvaltaisemman riskianalyysin huomioiminen sisällössä ei ole mahdollista siellä 5op jaksossa. Kaikki näkökulmat ovat kuitenkin tarpeellisia ja tarvitaan pelastusviranomaisen riskienhallintatyössä. Tilanne on myös siltä osin nurinkurinen, että riskienhallinta-opintojakso on pakollinen, mutta tämä riskienhallinnan asiakasnäkökulmaa avaava turvallisuusjohtamisen opintojakso ei ole. Tämä on pohdittava jatkossa uudelleen OPS-tasolla.

Työturvallisuusriskien ja sisäisten riskien hallinta kuuluisivat enemmän turvallisuusjohtamisen kuin riskienhallinnan jaksolle? Tästä on käytävä rajapintatarkastelu osana OPS-kehittämistyötä ko. opintojaksojen kesken? Turvallisuusjohtamisen jakso ei ole pakollinen kaikille?

Pelastussuunnitelmien opetus pitää näkyä muuallakin (jo perusopintojaksoissa) kuin näissä valinnaisissa jaksoissa? Samankaltaisia kommentteja on useissa muissakin opintojaksoissa? Onko nykyinen malli hyvä, että pelastussuunnitelmien opetus on nyt "levällään" eri opintojaksoissa (turvallisuusviestintä, palotarkastus, osittain rakenteellinen, osittain myös hallinto, turvallisuusjohtaminen ja -suunnittelu)? Pelastussuunnitelma-opetus on tarkasteltava kokonaisuutena, läpileikkaavasti osana päällystötutkinnon OPS-kehittämistyötä?

Samoin poistumisturvallisuus selvitysten laadinta on opetuksessa nykyisin "levällään" (rakenteellinen, palotarkastus, turvallisuusjohtaminen ja -suunnittelu)? Onko tämä hyvä vai pitäisikö olla niputettuna keskitetympin jossakin? Tarkasteltava OPS-kehittämisasiana?

TOTS-ASIAT:

Riskien arviointi riskienhallinnan perusjaksoa laajemmin tulisi olla mukana tässä opintojaksossa.

Turvallisuuskulttuurin ja riskienhallinnan ymmärtäminen yrityksissä tulee olla osana jo perusopintoja, ei vain tässä opintojaksossa (turvallisuusviestintä, palotarkastus), se on osa valvontatyön perusteita.

4.14. Palotarkastuksen jatkokurssi – opintojakso 6op (Amk-palopäällystötutkinto, valinnainen)

OPS-ASIAT:

Nämä ko. opintojakson asiat ovat valvontatoiminnassa jopa arkipäivää, tämän opintojakson tulisi olla kaikille pakollinen (tästä oli useita kommentteja) asia on tarkasteltava OPS-tasolla, olisiko tämä oltava tulevaisuudessa jopa pakollinen jakso?

Sähkölaitteistoasiat, räjähdetarastot, kaasutarastot, kemikaaliasiat, lähes jopa kaikki tämän nykyisen jatkokurssin asiat tulee olla pakollisessa palotarkastuksen perusopetuksessa, ovat päällystön valvontatyön arkipäivän asioita, eivät voi olla valinnaisia?

Kemikaalivalvonta on päällystön tehtävien arkipäivää, vähintään kemikaalivalvonnan peruskurssin (vertaa täydennyskoulutus) asiasältö tullava Amk:ssa pakollisten opintojaksojen yhteydessä (valvonta ja palotarkastus), ei pelkästään täällä valinnaisessa jaksossa? Perusteet kemikaalivalvonnasta tulevat jo nykyisin valvonnan perusjaksolla, mutta laajuutta tarvittaisiin lisää? Sen jälkeen tämä on TOTS-kehittämisasia valvonnan perusjakson ja tämän jakson välillä?

Jos Amk-tutkinnon OPS:in opintopisteet ovat "suljettu pussi", pitäisikö tämän opintojakson olla pakollinen kaikille ja siirtää toiminnallisen palosuunnittelun syvemmät asiat tästä jaksosta kokonaan erilliseen valinnaiseen jatkokurssiin tai jopa täydennyskoulutukseen? Tätä näkökulmaa on huomioitu TOTS:issa jo nyt kun supistettiin, yhdistettiin ja laajuudet tipahtivat. Opetus painottuu nyt enemmän vaativaan valvontatyöhön ja toiminnallisen osalta käydään läpi enemmänkin, kuinka toiminnallinen kohde tarkastetaan. Tämäkin on huomioitava jatkossa OPS-työssä, tarvitaan valinnainen, toiminnallista syventävä jakso tämän rinnalle?

TOTS-ASIAT:

Laajempien, todella suurten kohteiden tarkastaminen (SEVESO, TUKES-kohteet, isot sairaalat yms.) nämä voisi sitten sisällyttää tähän PTAR-jatkokurssiin mieluummin jatkossa.

Sähkölaitteistoasiat, räjähdetarastot, kaasutarastot, kemikaaliasiat, lähes jopa kaikki tämän nykyisen jatkokurssin asiat tulee olla pakollisessa palotarkastuksen perusopetuksessa, ovat päällystön valvontatyön arkipäivän asioita, eivät voi olla valinnaisia?

Kemikaalivalvontaa on saatava enemmän mukaan jo pakolliseen palotarkastuksen perusopetukseen.

5. ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISYN TÄYDENNYSKOULUTUKSEN KEHITTÄMINEN

Pelastusopiston kaikki nykyinen onnettomuuksien ehkäisyn täydenniskoulutus:

Tähän on koottu kyselyssä ja seminaarissa esille tulleita kehittämisajatuksia kaikkeen Pelastusopiston OE-tiimin tarjoamaan täydenniskoulutukseen liittyen.

Yleistä kaikkeen OE-täydenniskoulutuksen kehittämiseen:

Koulutustarpeita tulee jatkossa kartoittaa laajasti koko toimintakentältä, ei pelkästään yksittäisiltä toimijoilta. Tähän tulee luoda systemaattinen ja säännöllinen järjestelmä alan toimijoiden kesken. Koulutustarvekartoituksen yhteydessä tule tarkastella onnettomuuksien ehkäisyn täydenniskoulutustarjontaa kokonaisuutena. Tarvitaan sekä pidemmän tähtäimen koulutustarvesuunnittelua että nopeasti tuleviin koulutustarpeisiin reagoimista. Tämä korostuu jatkossa muuttuvassa toimintaympäristössä.

Kumppanuusverkostossa tulee tehdä yhteistä pohdintaa jatkossa, millaista täydenniskoulutuspainotusta esim. aina seuraavan vuoden varrella tarvitaan? Pelastusopiston tulisi saada tämä tieto n. vuosi-puolitoista etukäteen, jotta pystyttäisiin huomioimaan tämä täydenniskoulutustarjonnan suuntaamisessa?

Pidemmän tähtäimen koulutustarvesuunnitelma on tehtävä yhdessä pelastuslaitosten kanssa, näin pystyttäisiin nykyistä paremmin ennakoimaan kentän tarpeita ja suuntaamaan Pelastusopiston koulutusta jatkossa. Avainasemassa tässä voisivat olla jatkossa esimerkiksi uusi Pelastusopiston täydenniskoulutus-/markkinointisuunnittelija ja pelastuslaitosten kumppanuusverkoston koordinaattori. Tämä asia täytyy ottaa jatkossa tarkasteluun ja suunnitella yhdessä kumppanuusverkoston kanssa.

Täydenniskoulutustarjonnan suuntaamisessa ovat avainroolissa myös pelastuslaitosten koulutusvastaavat, heidät on otettava mukaan em. suunnitteluun.

Jatkossa tulee kehittää myös koulutuskoordinaatiota onnettomuuksien ehkäisyn täydenniskoulutustarjonnassa turvallisuuskoulutusalan eri toimijoiden kesken (SPEK, SPPL, PeO jne.)? Tavoitteena tulee olla jatkossa paras mahdollinen yhteistyö, voimavarojen yhdistäminen, synergiaedut ja järkevä koulutustarjonnan roolien sopiminen parhaan mahdollisen laadun takaamiseksi. Tämä keskustelu tulee avata reilusti muiden toimijoiden kanssa. Voisiko pelastuslaitosten kumppanuusverkoston koordinaattori koordinoida tulevaisuudessa jossain roolissa tästä näkökulmasta ehkäpä jopa koko turvallisuusalan koulutuskentän yhteistyötä?

Suomeen tulisi kehittää koko turvallisuusalan koulutustahojen yhteinen "koulutuskalenteri", jonka kautta/avulla sovittaisiin rooleista, ajankohdista jne.?

Uudet itsehallintoalueet ovat tulossa 2019. Tämä tuottaa uusia koulutustarpeita koska laitokset yhdistyvät. Olisiko aiheellista kasata sopiva kollegio koolle esim. 2016 syksyllä pohtimaan tarvittavia Pelastusopiston täydenniskoulutustarjonnan painotuksia vuodelle 2017?

Jatkossa on pystyttävä tarjoamaan laajemmin ns. räätälöityä täydenniskoulutustarjontaa kentälle, paikan päällä järjestettävää täydenniskoulutusta pelastuslaitoksille. Tämä tulee huomioida

tulevaisuudessa. Tämä suuntaus näkyy jo nyt, Pelastusopistolla tarjottavat kurssit eivät aina oikein vedä ja meitä halutaan enemmän räätälöitynä kentälle, tulee huomioida jatkossa avoimien kurssien suunnittelussa ja resursoinnissa.

Nopean aikataulun reagointi ajankohtaisiin koulutustarpeisiin tulisi olla Pelastusopistollakin mahdollista, esim. lainsäädäntömuutokset yms. (auttaisiko esim. foorumipohjainen malli tms. koulu-maalissa?) Tämä tulee huomioida jatkossa suunnittelussa ja resursoinnissa, nykyisellään Pelastusopiston järjestelmä on hieman liian kankea tällaiseen, koska suunnitelmat ja resurssit lukitaan kiinni vuodeksi etukäteen?

Verkkokoulutukset on saatava käyttöön myös OE-tiimin täydennyskoulutuksessa laajemmin jatkossa (vrt. Koulumaali). Moduulimuotoiset, osittain verkkoon tukeutuvat ja jatkumona toteutuvat täydennyskoulutukset kehitykseen. Esimerkiksi aloitus, kertaus ja perusteet verkossa ja sen jälkeen täsmäkoulutuspäivä Pelastusopistolla ja jälkitechävät verkossa. Näin oppiminenkin tehostuu.

Tämä on huomioitava kehittämishankkeina jatkossa, sillä tällaisen verkko-opetuksen kehittäminen vaatii todella paljon resursseja.

Verkkopohjainen täydennyskoulutuksen opiskelu työn ohella olisi tehtävä mahdolliseksi. Esimerkiksi edellä kuvatun kaltainen moduulimuotoinen, asteittain etenevä koulutusputki, josta saadaan myös todistus. Lisäksi täydennyskoulutukset tulisi suunnitella sellaisiksi, että niistä voisi todistuksen avulla kerryttää Amk-tasoisia opintopisteitä. Tällöin se motivoisi ja sillä olisi merkitystä myös työuralla henkilölle. Tällaiselle on tarvetta kentällä paljon ja jos ei Pelastusopisto sitä tee, niin joku kolmas osapuoli sen tekee?

Verkko-opetuksen ja lähiopetuksen sekoittaminen sopivasti, esimerkiksi 1-2pv maksimissaan "täsmäkoulutus-lähipäiviä", ennen sitä ennakoivat asiat verkossa ja jälkitechävät verkossa -> tentti -> lähijakso -> kertauskoulutus ja tentit? Tällaiselle olisi tarvetta?

2-3pv on maksimipituus lähikoulutuksissa, ei enempää, muuten liian pitkä jakso työtä tekeväille olla poissa työpaikalta, työt jäävät rästiin. Yhden päivän koulutukset ovat parhaita (työpaikalta poissa olo yms.). Joten koulutuksen moduulimuotoisuus tukisi tätäkin näkökulmaa, verkko-oppiminen esim. etukäteen, sitten täsmäkoulutuspäivä, sitten kertaukset verkossa.

Verkko-opiskelua lisää täydennyskoulutukseen, Pelastusopiston myymää ja rakentamaa täsmäkoulutusta pelastuslaitoksen "tuoreen" kessun johtoisesti oman aseman omalle työvuorolle? Koulumaali-alustan mahdollisuudet tässä huomioidaan tulevaisuudessa?

Kentälle tarvitaan ns. "vanhalle koulukunnalle", vanhalla koulutuksella oleville AP-kavereille täydennyskoulutusta onnettomuuksien ehkäisystä. Näin he motivoituisivat uudelleen, asenne muokkautuisi, osaamistaso ja itsevarmuus nousisivat? Näin myös he helpommin motivoituisivat ottamaan vastaan uusia tehtäviä, joita nuoremmat AP-kaverit jo haluaisivat tehdä. Tämän tyyppistä, kertaustyyppistä koulutusta on jo nyt, mutta pitäisikö suunnata markkinoinnissa enemmän AP:lle ja ylivalomiehille?

Kentälle tarvitaan apua täydennyskoulutuksesta "vanhan koulukunnan" osaamisen ja asenteen viemiseksi eteenpäin, tukemaan myös työurasuunnittelua. Tarvitaan OE-täydennyskoulutustarjontaa kohdennettuna ylivalomiehille, vanhoille paloiesimiehille jne.

Urapolkuajattelu ja elinikäinen oppiminen halutaan näkyviin enemmän jatkossa Pelastusopiston täydennyskoulutuksen suunnittelussa ja tarjonnassa.

Oppisopimuskoulutukset, voisiko saada edelleen rahoitusta pelastuslaitoksille täydennyskoulutukseen, tämä toimi joskus hyvin? Olisiko tämä hyödynnettävissä tehokkaammin urapolkukoulutuksiin tms.? Pelastuslaitoksille huomioitavaksi?

Pelastusopiston täydennyskoulutuksen markkinointijakeluun otettava mukaan jatkossa enemmän myös SM, sieltä voidaan jakaa tietoa eteenpäin sidosryhmille.

Joillakin laitoksilla henkilöstön vaihtuvuus pientä, joten Pelastusopiston peruskursseista olisi päästävä osittain syventäviin kursseihin, ajankohtaiskursseihin tai moduulimuotoiseen koulutukseen? Silloin jatkossa pystyisi hakemaan henkilökohtaisempaa ja yksilöidympää täydennyskoulutustarjontaa.

Pelastusopiston OE-tiimin täydennyskoulutusten hinta ei sinällään ole vielä "kipurajoilla" mutta matkakuluineen kokonaisuus alkaa ylittää pelastuslaitosten resurssit?

Tietojärjestelmien täydennyskoulutus:

Pelastustoimen tietojärjestelmät, dokumentaatio (valokuvat yms.) ja Varanto – täydennyskoulutukselle on runsaasti tarvetta tulevaisuudessa. Tämä tulee huomioida täydennyskoulutustarjonnassa ja -markkinoinnissa.

Pelastustoimen riskianalyysikoulutus, riskien arviointi ja siihen liittyvien tietojärjestelmien käyttö, tälle olisi tarvetta, tulee huomioida tarjonnassa.

Varanto ja muut tietojärjestelmät, näissä on tulossa todella laaja koulutustarve lähitulevaisuudessa (koskee esim. palontutkintaa, valvontaa jne.). Tämä on huomioitava tulevina vuosina Pelastusopiston täydennyskoulutuksen suunnittelussa ja markkinoinnissa.

Rakenteellisen paloturvallisuuden täydennyskoulutus:

Eryiskysymyksiä rakenteellisesta paloturvallisuudesta – ajankohtaisseminaarit (korkea rakentaminen, maanalainen rakentaminen yms.). Näille olisi tarvetta ja kysyntää, nämä huomioidaan jatkossa täydennyskoulutustarjonnassa, mutta vaatii lisää resursseja tai sitten jotakin nykyistä on jätettävä tarjonnasta pois?

Kentällä todellisia rakennuspalokeikkoja yhtä miestä kohti tulee vähän, rakenteellisen asiat operatiivisen toiminnan tukena ehtivät unohtua vaikka opetus onkin hyvää. Tarvittaisiin rakenteellisen kertaus- ja täydennyskoulutusta palomiehille? Tätä on nyt mukana palomiesten ja ylipalomiesten pelastustoiminnan johtamisen täydennyskoulutuksessa, mutta huomioidaan suunnitelmassa jatkossa.

Valvonnan täydennyskoulutus:

Jatkossa laajemmin tarjontaa kentälle, paikan päällä järjestettävää täydennyskoulutusta tavanomaisten erityiskohteiden valvonnan/palotarkastuksen kertaus-/täydennyskoulutukseen, herättelemaan asioita muistin syövereistä.

Kentällä on tarvetta laajemmalle, moduulimuotoiselle OE-tehtäviin ja palotarkastajaksi perehdyttävälle / kertaavalle koulutukselle (esim. alan ulkopuolelta rekrytoitavat ja ikääntyvät)? Lisänäkökulmana tätä tukee ikääntyvien urasuunnittelu? Tästä pitäisi rakentaa oma, moduulimuotoinen, jatkumona etenevä kokonaisuus jossa hyödynnetään osittain verkkoa. Tämä otettava vakavana tarpeena huomioon ja kehiteltävä jatkossa, tarvittaisiin isompi kokonaisuus (n. 20-25op) joka perehdyttää palotarkastajaksi.

SM:n vetämä palotarkastustoiminnan kehittämishanke 2015 päättyy juuri. Hankkeen jälkeen on olemassa suuri täydennyskoulutustarve kentällä jo vuonna 2016? Voisiko Pelastusopisto olla kouluttajana ja rakentaa moduulimuotoisen, osittain verkkoon pohjautuvan koulutuksen tähän tarpeeseen? (Tätä on jo nyt kysynyt 3-4 pelastuslaitosta JJ/10.12.2015)

Paloteknisten laitteiden täydennyskoulutus:

Paloteknisten laitteistojen suunnittelun ohjaus, huolto ja kunnossapito, tarvetta tälle koulutukselle on? Tämä on otettava jatkossa tarjontaan toiseksi laitekurssiksi vuosittain ja kierrätetään tämän suunnittelupainotteisen kurssin painopistettä, välillä savunpoisto ja välillä pil/(sprinkleri).

Lisäksi pohdintaan, olisiko jatkossa kuitenkin oltava erikseen suunnittelukurssit ja erikseen huolto-/kunnossapitokurssit?

Toiminnallisen paloturvallisuussuunnittelun täydennyskoulutus:

Toiminnallisen palosuunnittelun syvempää täydennyskoulutusta Amk-tutkinnon käyneille (kertauskurssi), jotka eivät ole sitä tarvinneet työssään ja tarvitsevat kerrata ko. asioita, tällaiselle tuntuisi olevan tarvetta kentällä? Tämä on pyrittävä huomioimaan tarjonnassa jatkossa, mutta riippuu OE-tiimin resursseista ja vaatii oikeat asiantuntijat (tarvitaan asiantuntija-tuntiopettajia kentältä), pitää huomioida hinnoittelussa.

Olisiko tämä toiminnallisen palosuunnittelun ohjauksen/arvioinnin osaaminen tulevaisuudessa jopa alueellisten rakennusvalvontojen erikoisasiantuntijoiden ydinosaaamista – arvioida toiminnallisia suunnitelmia kokonaisuutena? Rakennusvalvontojen alueellistuksessa (2019->) tarvitaan mahdollisesti täydennyskoulutusta rakennusvalvonnoille?

Palontutkinnan täydennyskoulutus:

Pelastusopiston, kumppanuusverkoston palontutkintatyöryhmän, PolAmk:n ja Palontutkijayhdistyksen yhteistyö ja voimavarojen yhdistäminen palontutkinnan täydennyskoulutuksessa on saatava aikaan, kaikilla erikseen liian pienet resurssit toteuttaa riittävää täydennyskoulutusta. Kunnollinen, tiivis ja kiinteä yhteistyö saatava jatkossa toimimaan, jotta turvataan riittävä palontutkinnan täydennyskoulutus. Tämä on otettava painopisteeeksi palontutkinnan täydennyskoulutuksen kehittämisessä Pelastusopistolla lähitulevaisuudessa.

Pelastusopiston OE-tiimin opettajien osaamistaso palontutkinnassa nykyisellään loppuu palontutkinnan tasolle 2. Siitä ylittävään tasoon tarvitaan asiantuntijoita ulkopuolelta mukaan koulutukseen ja yhteistyötä kentällä olevien muiden toimijoiden kanssa (PolAmk, pelastuslaitokset, Palontutkijayhdistys, Tukes jne.) Jotta mahdollistetaan riittävän laadukas palontutkinnan täydennyskoulutus jatkossa, on saatava aikaan kiinteä yhteistyö kumppanuusverkoston, PolAmk:n ja Palontutkijayhdistyksen kanssa.

Palontutkinnassa jo esille tulleet ja saadut tulokset ja hedelmät, kuinka nämä jalkautetaan ja saataisiin hyödyt kentälle mukaan ehkäisevään toimintaan ja muille toimijoille omalla alueella? Tarvittaisiin täydennyskoulutusta tästä näkökulmasta jatkossa?

Pelastusopiston TKI – yksikölle jatkossa jatkuvana, toistuvana vuosittaisena toimenpiteenä kentällä vuoden aikana saatujen palontutkinnan tulosten analysointi ja selvitys kuinka niitä voitaisiin hyödyntää kentällä ehkäisevään toimintaan + pelastustoimintaan + saada tietoa muille toimijoille? Tämän tulisi liittyä aina johonkin vuosittain valittuun painopisteteemaan. Tämä viedään ideana TKI-yksikölle (Esa Kokki / JJ).

OE-opetuksen kehittämisseminaarissa sovittiin, että tähän kehittämissuunnitelmaan kootaan mukaan palontutkinnan opetuksen kehittämiseen liittyen kumppanuusverkoston syksyllä 2015 toteuttaman palontutkintakyselyn tuloksia niiltä osin, kuin niissä on kommentteja Pelastusopiston palontutkinnan tutkinto-opetukseen tai täydennyskoulutukseen. Alla on koottuna ko. kyselystä kehittämis ehdotuksia, joilla on vaikutusta palontutkinnan täydennyskoulutuksen kehittämiseen jatkossa:

- Pelastusopisto paikkana on huono, koska vaatii pitkää matkustusta ja tästä aiheutuu kuluja
- paikallisia koulutuksia enemmän.
- case -tyyppisiä koulutus tapahtumia enemmän
- verkko-opiskelua osaksi täydennyskoulutusta
- sähköpalojen tutkintakoulutusta lisää
- Pelastusopiston koulutustarjontaa hieman laajemmaksi, voi olla useampiakin lyhytkursseja esim. 1 päivä/ teema tai asia
- koulutusta tarjolle case -tyyppisesti verkkoluentona, vaikka 1-2 h /kk, nimetyille palontutkijoille
- Pelastusopiston täydentävä koulutus tarvitsisi riittävää tasonnostoa, kurssit ovat vuodesta toiseen saman sisältöisiä, koulutussisältö ei ole riittävä kentän tarpeisiin (ei ajankohtaisia asioita), sen sijaan poliisi-amk:n kurssit ovat mainioita
- nykyinen peruskurssi on liian pieni pintaraapaisu, parissa päivässä ei ehdi perehtyä aiheeseen kovinkaan syvästi
- pelastusalan palontutkinnan koulutuksella ei ole riittävää tasoa, vain 3 pv + 2 pv kurssit
- ainoa syvempi kurssi on PolAmkin tuhotyö-kurssi

- palontutkinnan koulutukseen pitäisi luoda yhtenäinen minimikoulutustaso.
- koulutus voisi olla säännöllisempää; paikallisesti-alueellisesti-valtakunnallisesti-kansainvälisesti
- toimisiko tässä koulutuskalenteri
- tällä hetkellä aika ja raha koulutukseen kaikilla melko kortilla, verkkokoulutus voisi olla tästä syystä varteen otettava vaihtoehto kurssimuotoisille koulutuksille
- lisää erilaisia palontutkinta kursseja, ehkä 2-3 päivää kestäviä, joissa luennoitsijat osaltaan olisivat muualta kuin Suomesta, ei se kaikki tieto täältä löydy
- hyvänä esimerkkinä maastopalojen tutkinta sekä sähköpalojen tutkinta
- pelastuslaitoksille on tarjolla Pronto-koulutusta verkossa, voisiko samalla periaatteella järjestää palontutkintaan liittyvää koulutusta esim. Pelastusopiston tai PolAmk:n vetämänä
- tehtyjen tutkintatapausten läpikäynti/ tiedottaminen voisi laajentaa tajuntaa asioissa
- säännöllisin väliajoin case-tyyppisiä valtakunnallisia koulutuksia
- verkkokoulutusta teemoittain, kohtuullisina kokonaisuuksina
- harjoitusaluetta tulisi paremmin hyödyntää, kuin mitä nykyisin käytetään, teoria luentojen perässä
- matkustaminen Savoan ei liene tarkoituksenmukaisin tapa toteuttaa koulutusta opistolla
- case -tyyppistä käytännön koulutusta koska opistolla on parhaat resurssit järjestää sellaista
- verkko-opetusta nykyistä enemmän
- esim. onnettomuustutkinnan menetelmien opettamista
- mielestäni tuhotyörikosten jatkokurssin voisi tarjota Pelastusopisto
- tutkimukseen liittyen jokaisen pelastuslaitoksen tulisi tehdä vuosittain raportti palontutkinnasta, joka toimitetaan Pelastusopistolle, näiltä pohjilta Pelastusopisto voisi tehdä valtakunnalliseen koonnin (huomioitu myös ylempänä, viedään idea TKI-yksikölle)
- tutkintaharjoituksia harjoitusalueella, mukana kaikki yhteistoimintatahot
- harjoitukset toteutettava parityöskentelynä organisaatiokohtaisesti, kohdennettuja eri laitoille, joissa paikalla ko. alueen palontutkintaan osallistuvat viranomaiset, vakuutusyhtiöt jne.

Ympäristöturvallisuus / öljyntorjunta – täydenniskoulutus:

Öljyntorjunta tulisi olla nykyistä enemmän esillä Pelastusopistolla ja sille tulisi saada tarjolle myös täydenniskoulutusta? Tähän saattaisi löytyä myös rahoitusta Pelastusopistolle (esim. Öljysuojarahasto, syke jne.)? Myös merellinen öljyntorjunta tulee saada enemmän esille täydenniskoulutukseenkin?

Tätä tulee pohtia osana Pelastusopiston täydenniskoulutuksen kehittämistä koko talon tasolla? Ei ole pelkästään OE-tiimin asia

Kannattaisi harkita sopivan ja järkevän täydenniskoulutuspaketin rakentamista öljyntorjunnasta (useammassa jaksossa, välille selvitystehtäviä omalta alueelta), Boris-järjestelmä myös mukaan? Rahoitustakin voisi saada ja tarvetta olisi. Ja voisiko tämä täydenniskoulutus sitten jatkossa olla AHOT:oitavissa osaksi amk-opintoja?